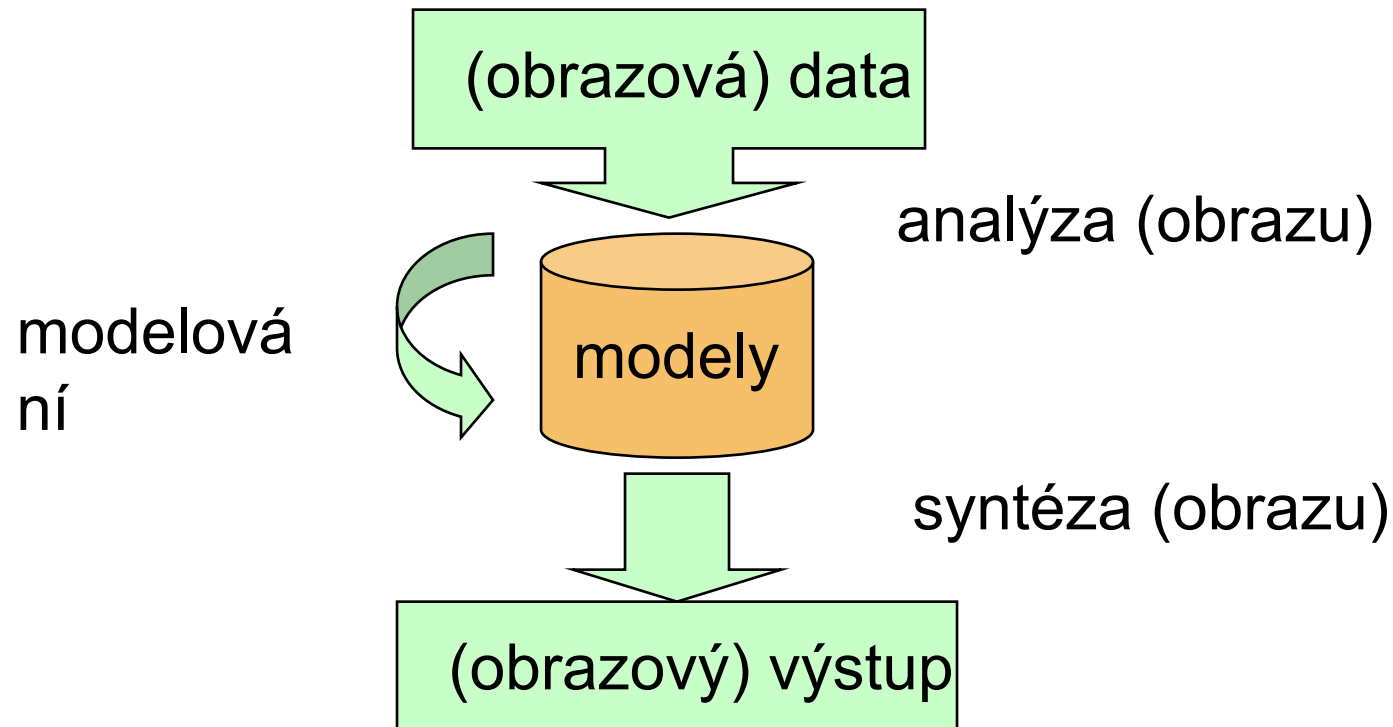

Počítačová grafika letem světem

© 2002 Jiří Sochor
FI MU Brno

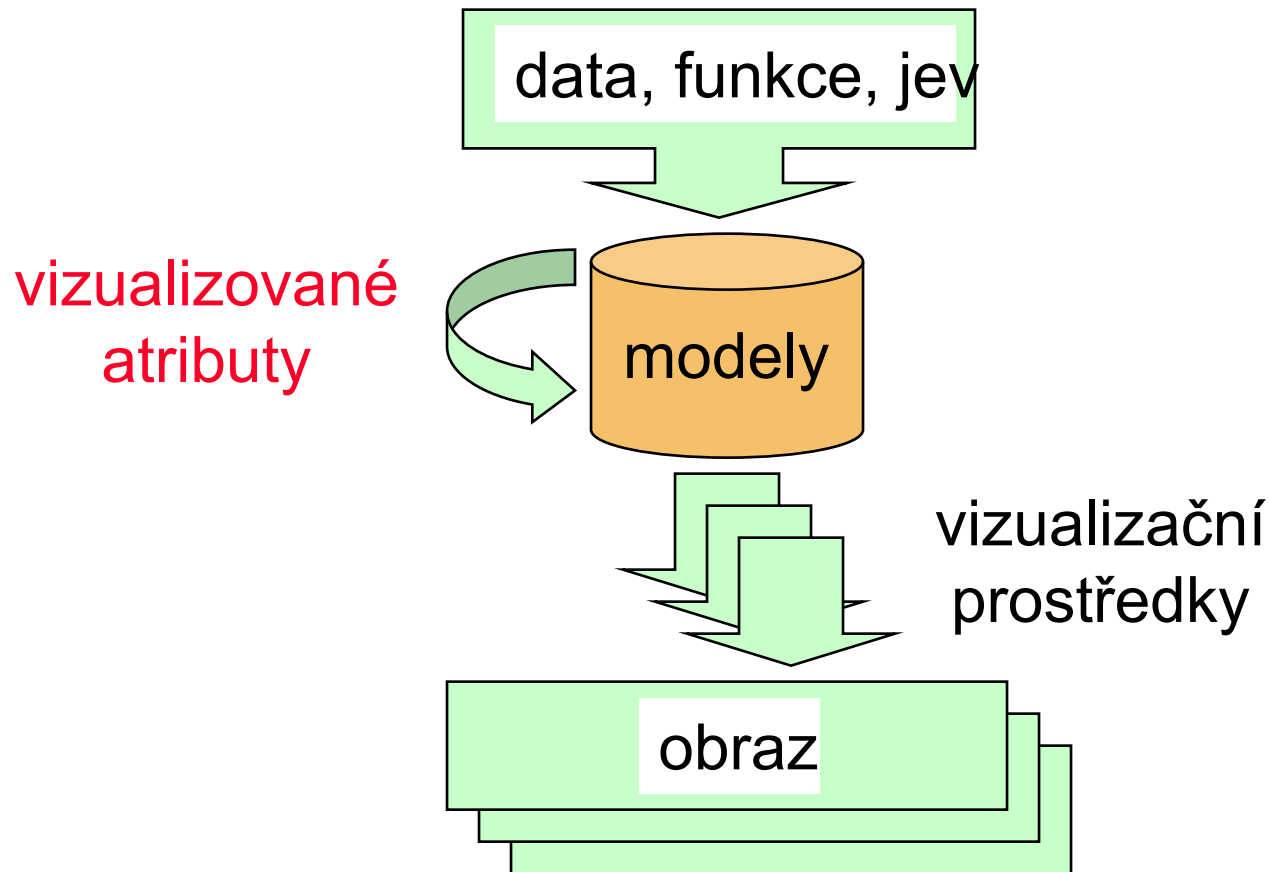
sochor@fi.muni.cz

<http://www.fi.muni.cz/usr/sochor/>

Analýza a syntéza obrazu

Vizualizace

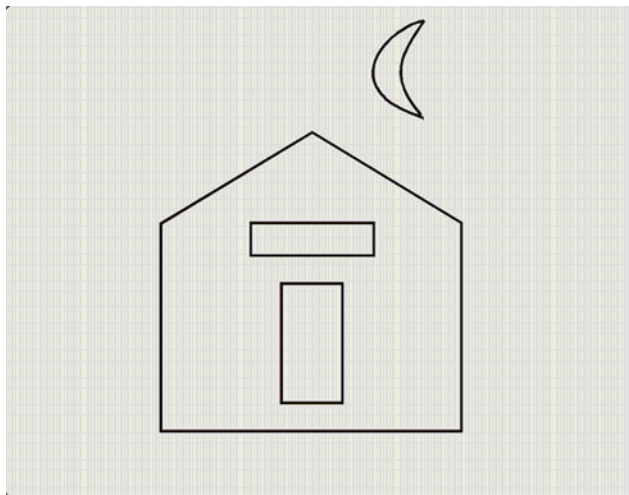
Problémové okruhy

- co a jak nakreslit
 - jak to vytvořit
 - jak se na to podívat
 - jak to osvětlit
 - jak modelovat „realitu“
 - jak to rychle vypočítat
-

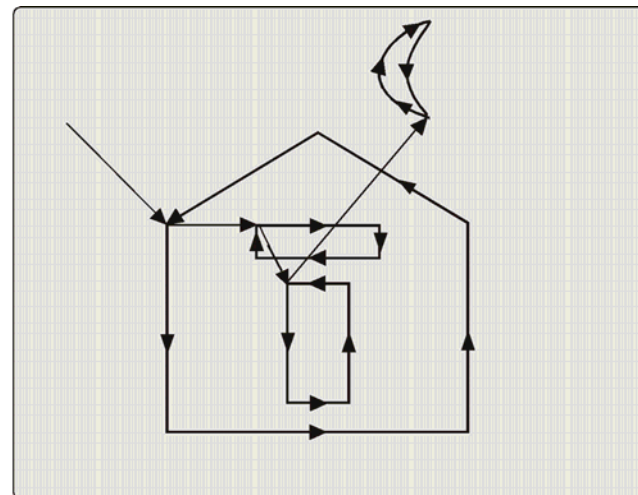
Něco o tvrdém vybavení

Displeje

- ◆ první displeje byly *vektorové* displeje
 - Electronový paprsek sledoval čáry
 - obraz definován sekvencí koncových bodů
 - drátové zobrazení, bez vypňování

(a) Ideal line drawing

(b) Random scan

Displeje

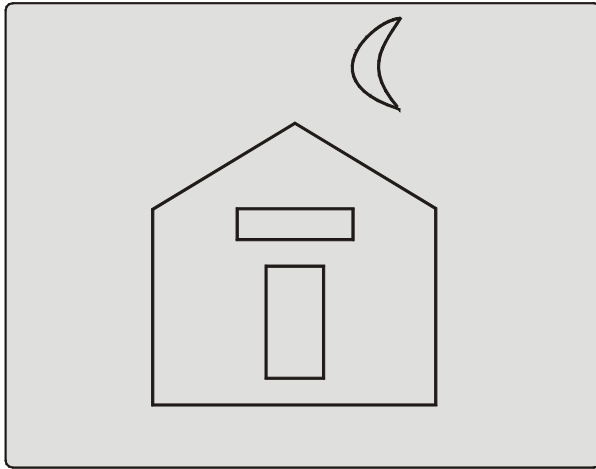
◆ Rastrové displeje

- elektronový paprsek prochází po pravidelné dráze
- obraz je 2D pole pixelů
- rychlé, chyby vzorkování

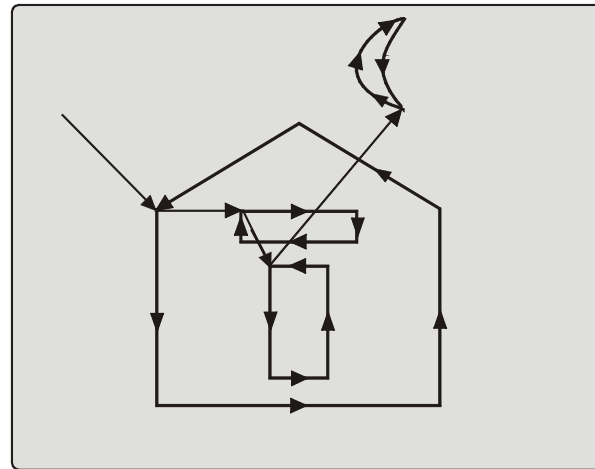
◆ Každý pixel má b bitů pro barvu

- B&W: 1 bit
- Základní barvy: 8, 15, 16, 24 bits
- špičkové: 96 bits

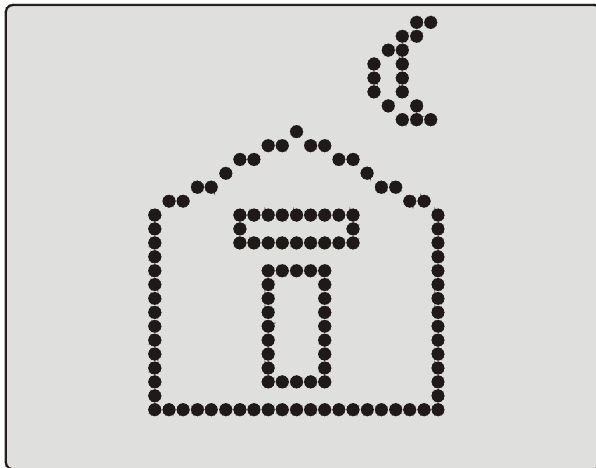
Displeje

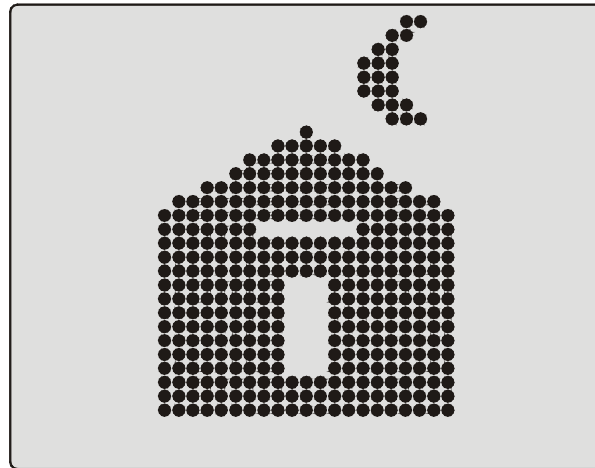
(a) Ideal line drawing

(b) Random scan

(c) Raster scan with outline primitives

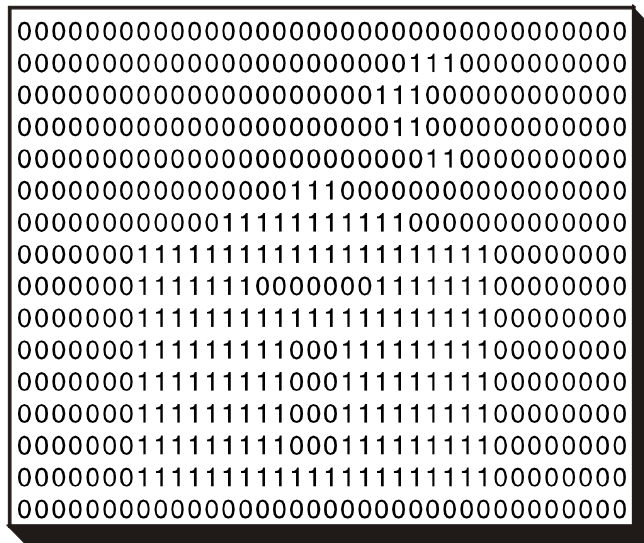
(d) Raster scan with filled primitives

Displeje a obrazové paměti

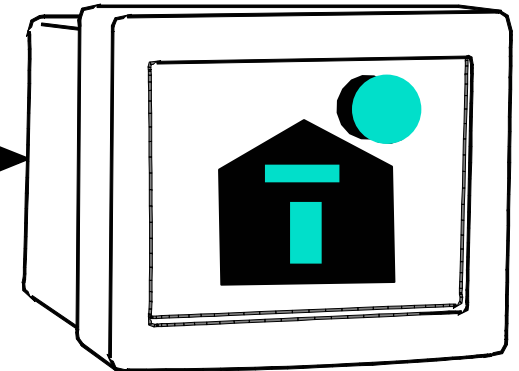
- ◆ rastrový obraz je uložen v paměti jako 2D pole pixelů – obrazová paměť
- ◆ barva každého pixelu určuje intenzitu paprsku
- ◆ Video hardware čte obrazovou paměť 60+ Hz
 - změny v obrazové paměti se ukazují na obrazovce => dvojitá paměť
 - přepnutí paměti po dokončení kresby snímku

Displeje a obrazové paměti

Obrazová paměť
(double buffer)

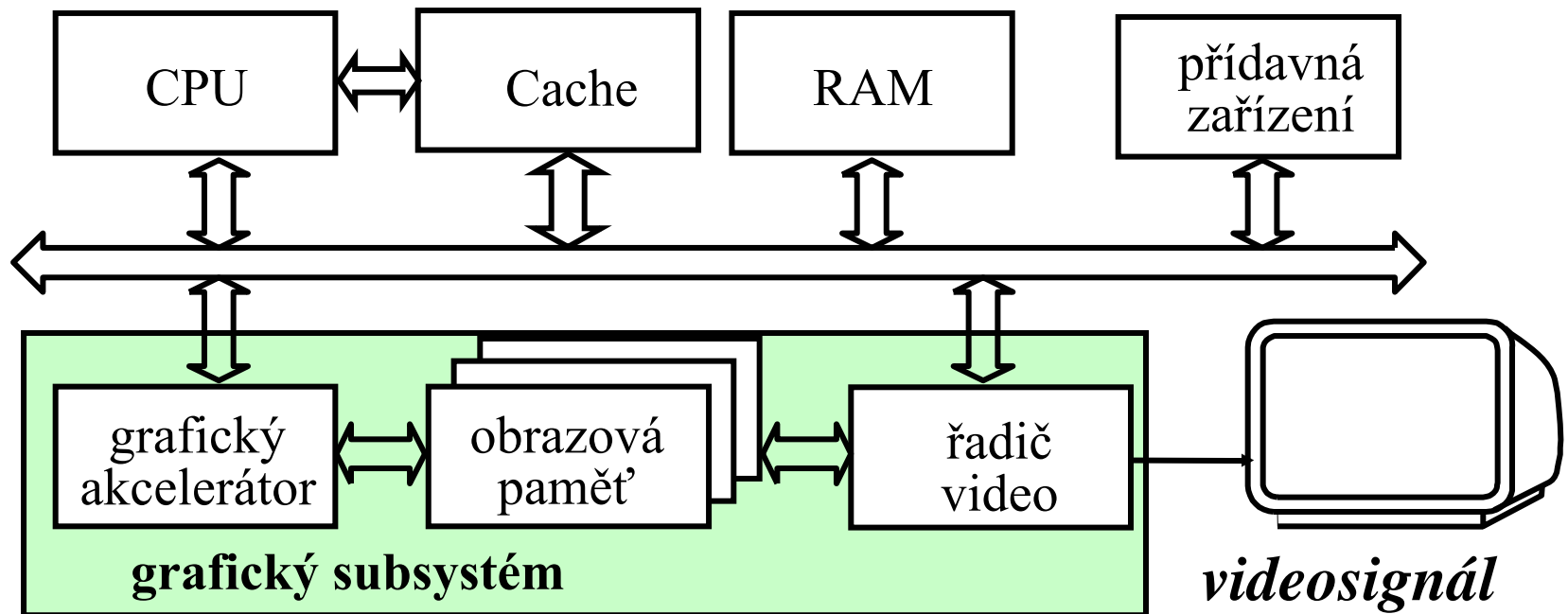

displej

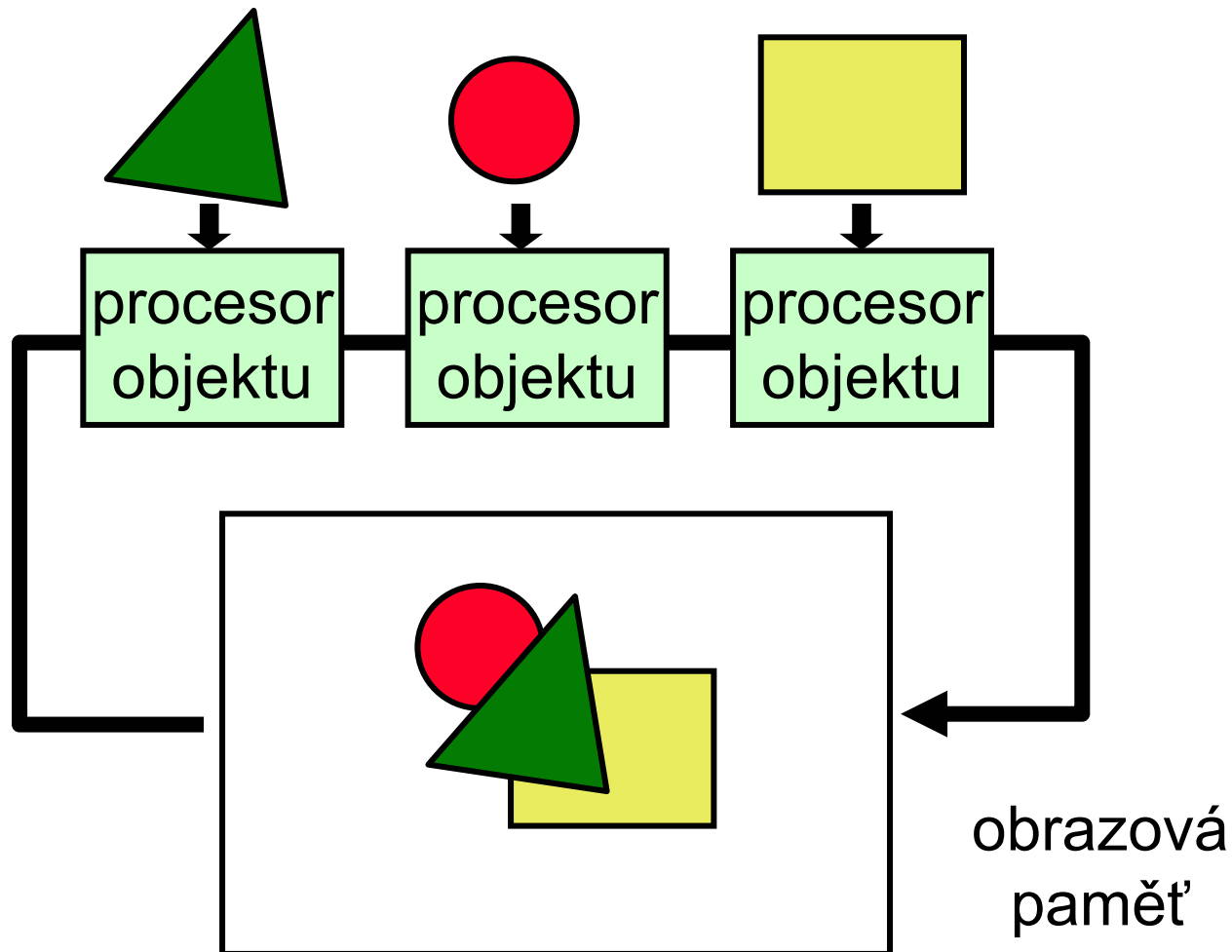

Grafický software (rasterizer)

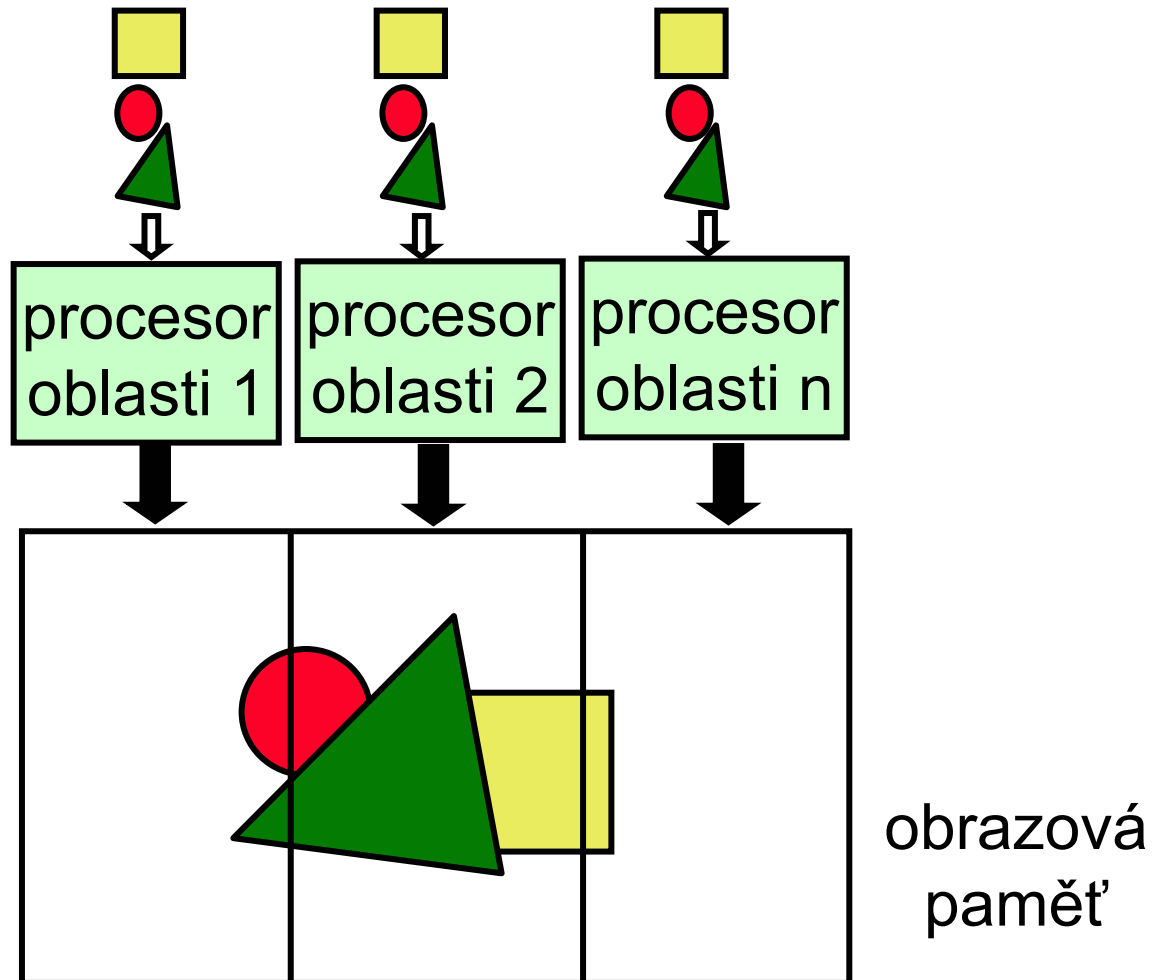
Běžná pracovní stanice

Nové architektury

Nové architektury

obrazová
paměť

Rastrové algoritmy

Rastrová konverze úseček

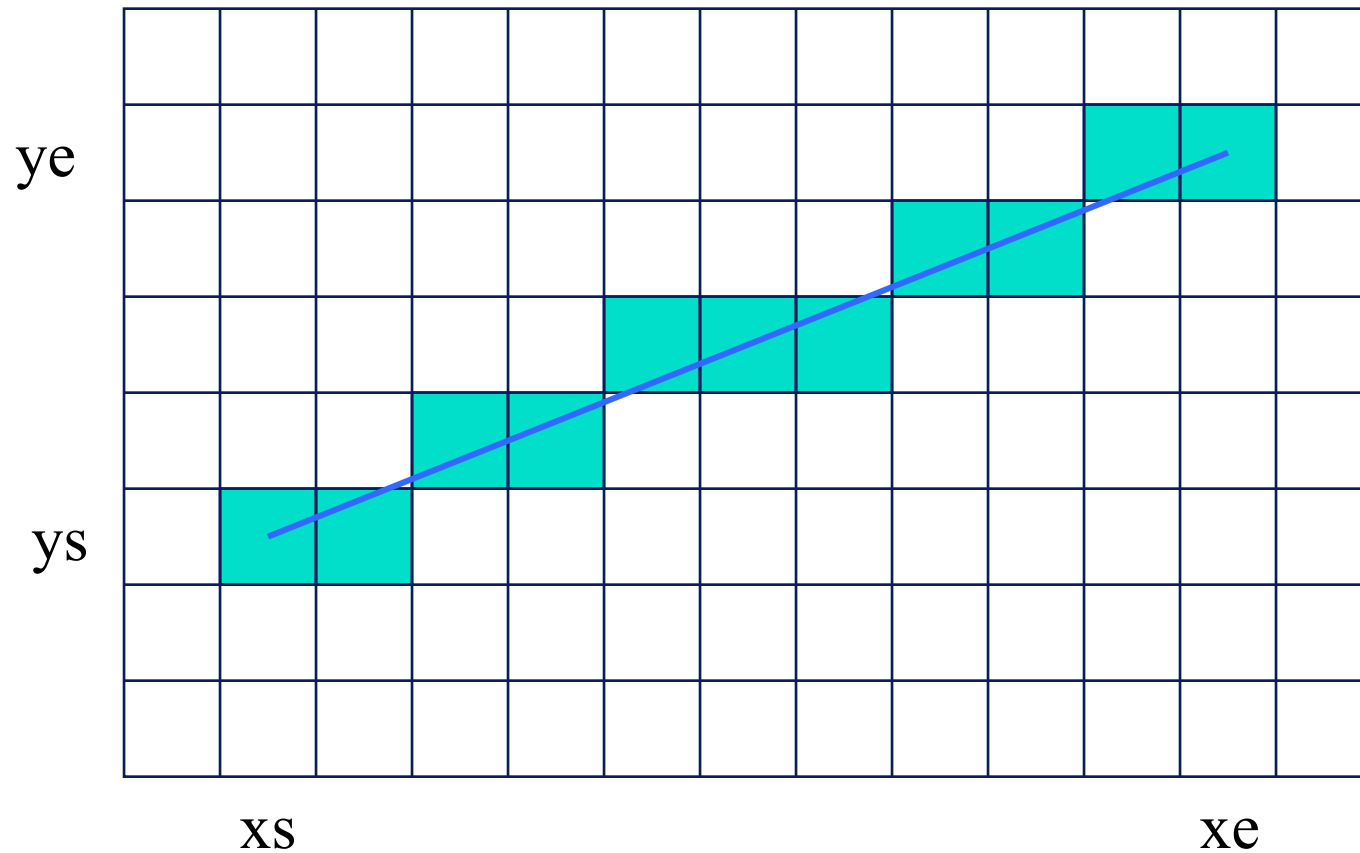
- ◆ najezni pixely nejbliže k ideální přímce

$$m = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{y_e - y_s}{x_e - x_s}$$

$$y_i = m \cdot x_i + B$$

- ◆ předpoklad $|m| \leq 1$:
vybarvi 1 pixel ve sloupci,
zpracuj inkrementálně
- ◆ if $|m| > 1$: $x \Leftrightarrow y$.

Rastrová konverze úseček

Rastrová konverze úseček

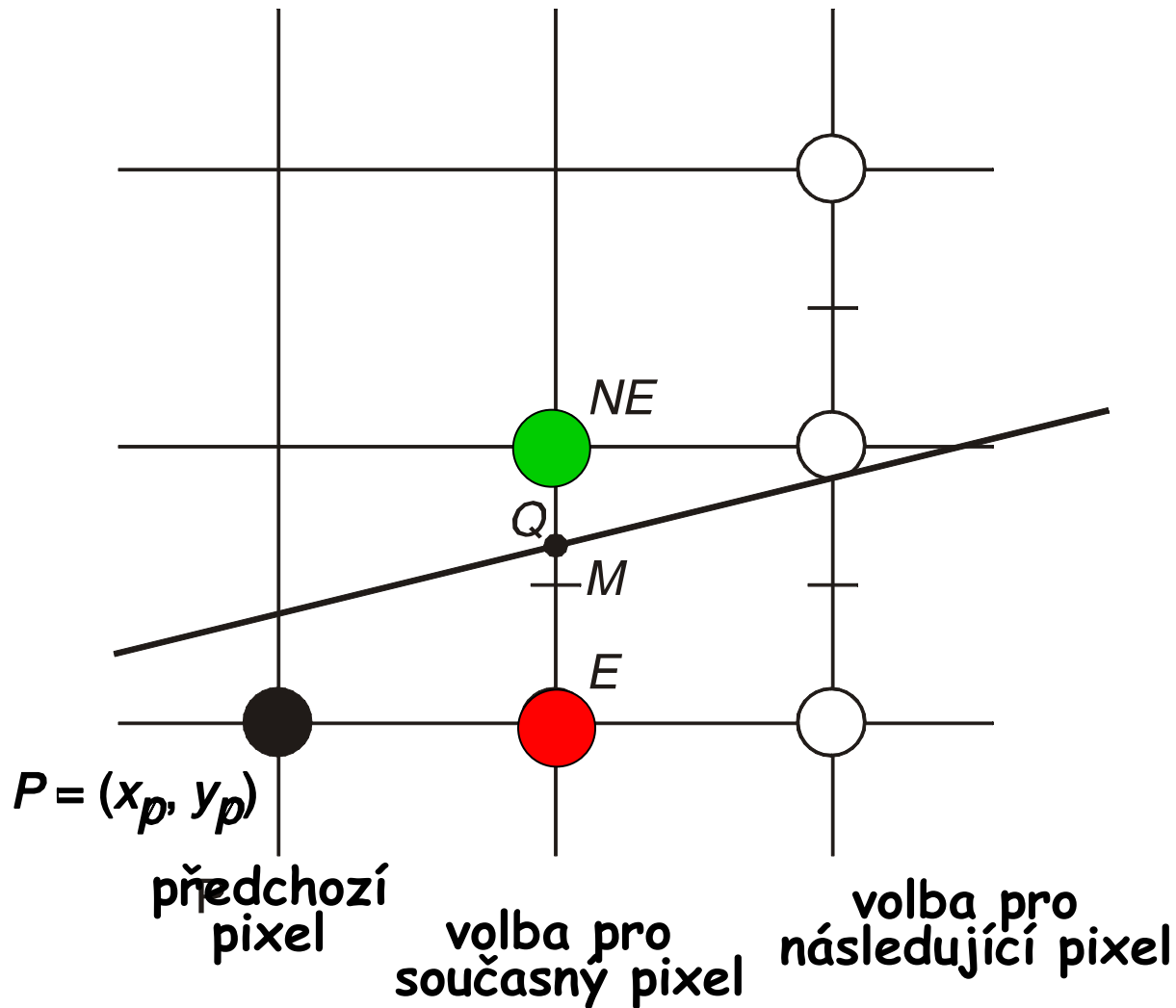
- ◆ neefektivní metoda: výpočet $\text{round}(y)$ pro každé celé x
- ◆ inkrementální výpočet:

$$y_i = mx_i + B$$

$$y_{i+1} = mx_{i+1} + B = m(x_i + 1) + B = y_i + m$$

- ◆ pouze celočíselná aritmetika: Bresenhamův algoritmus

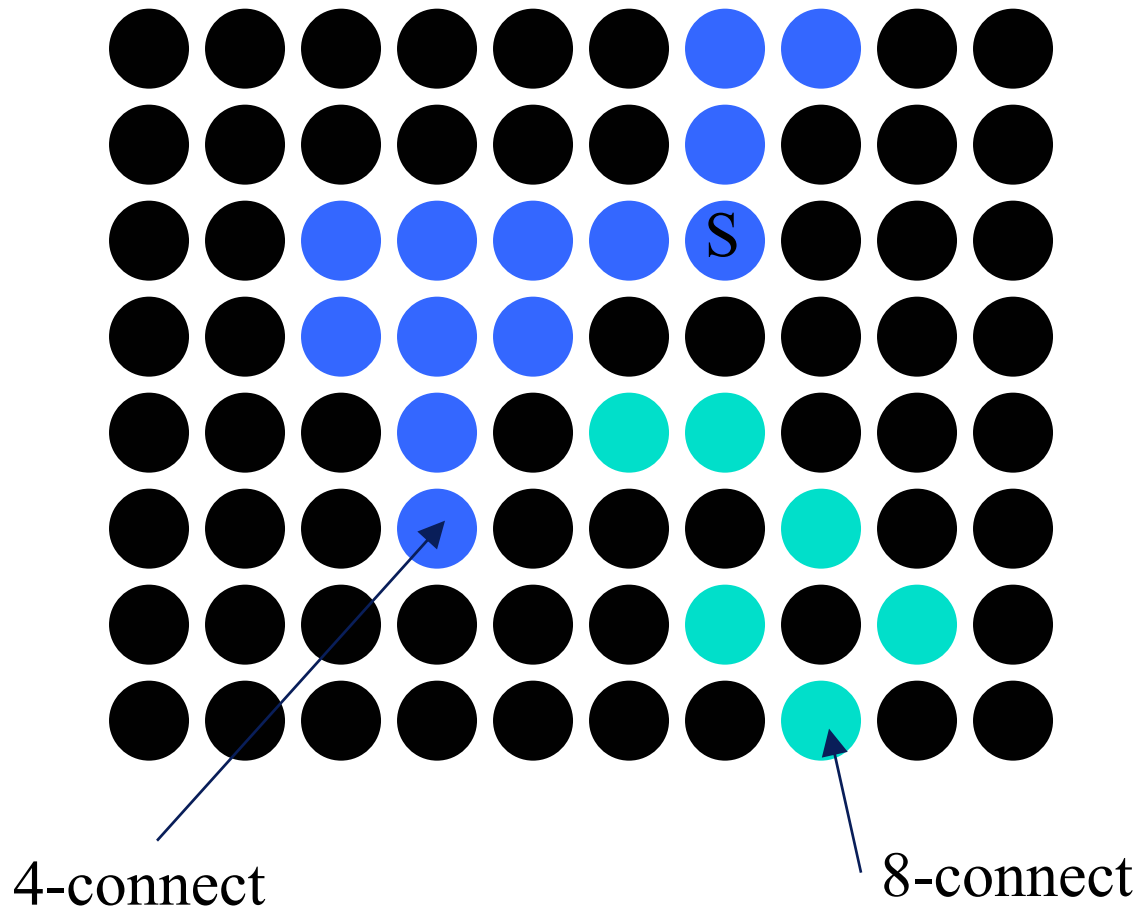
Rastrová konverze úseček

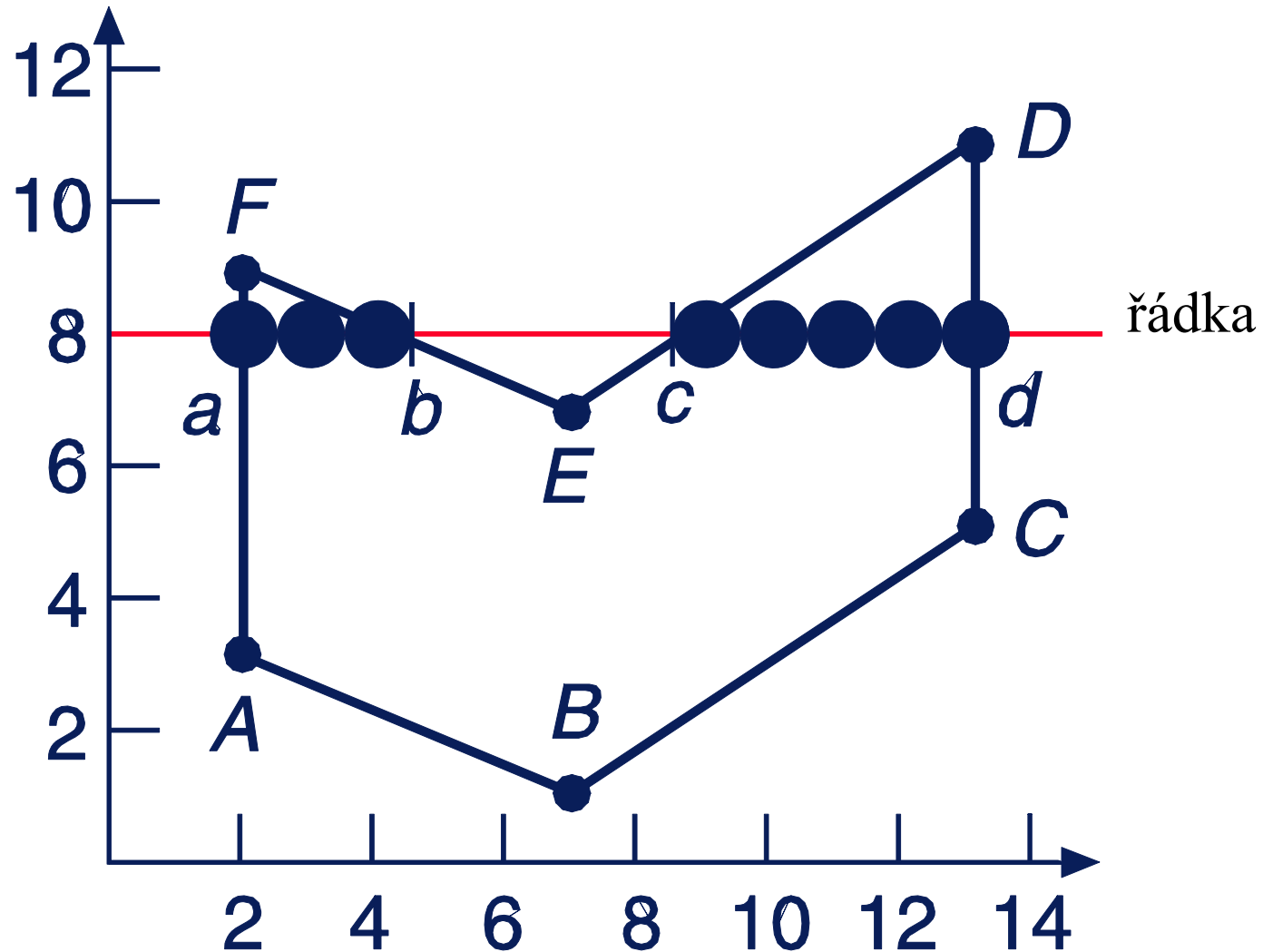
Výplň ploch

- ◆ obarvení všech pixelů v dané oblasti
- ◆ oblast =
 - všechny pixely určité barvy (pixelově definovaná oblast)
 - všechny pixely v určité vzdálenosti od pixelu
 - všechny pixely uvnitř daného polygonu (oblast definovaná polygonem)

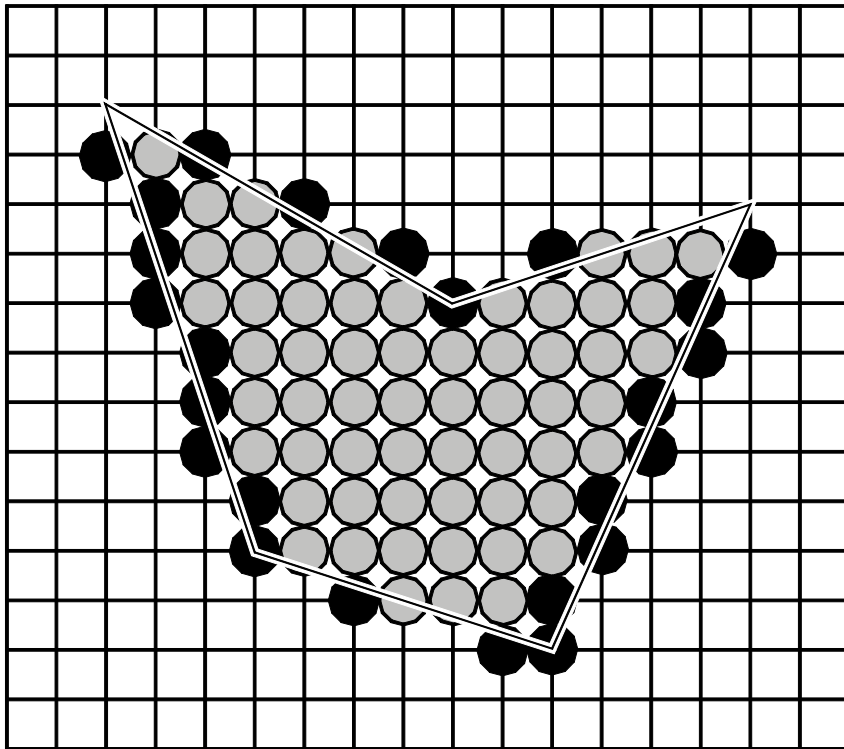
Pixelově definované oblasti

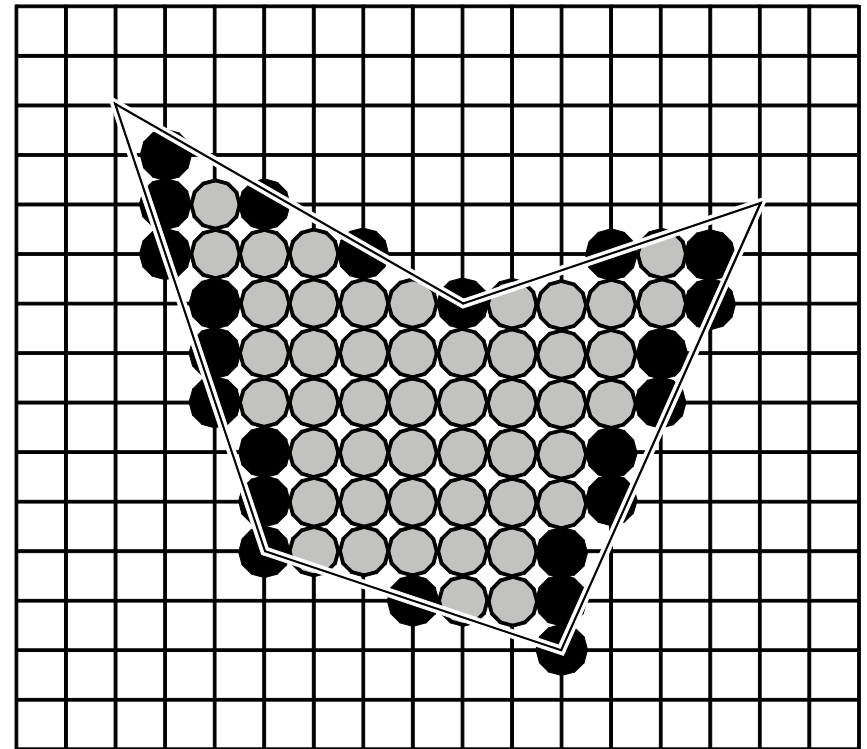
Výplň polygonální oblasti

Výplň polygonální oblasti

(a)

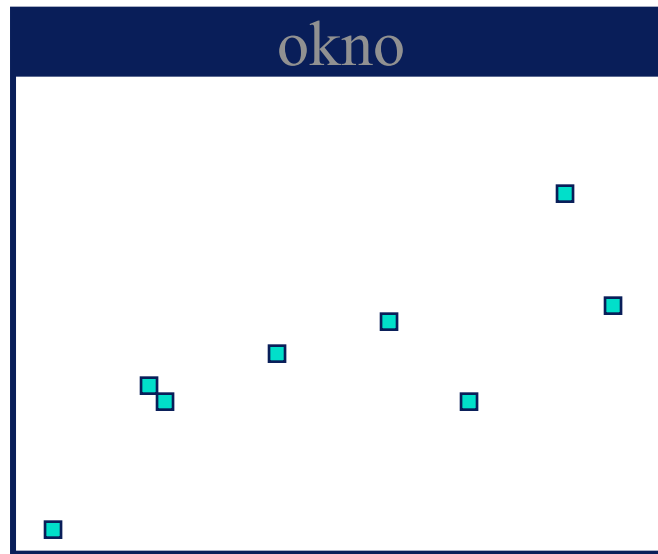

(b)

● Span extrema ● Other pixels in the span

Souřadné systémy a transformace

Jak něco nakreslit ?

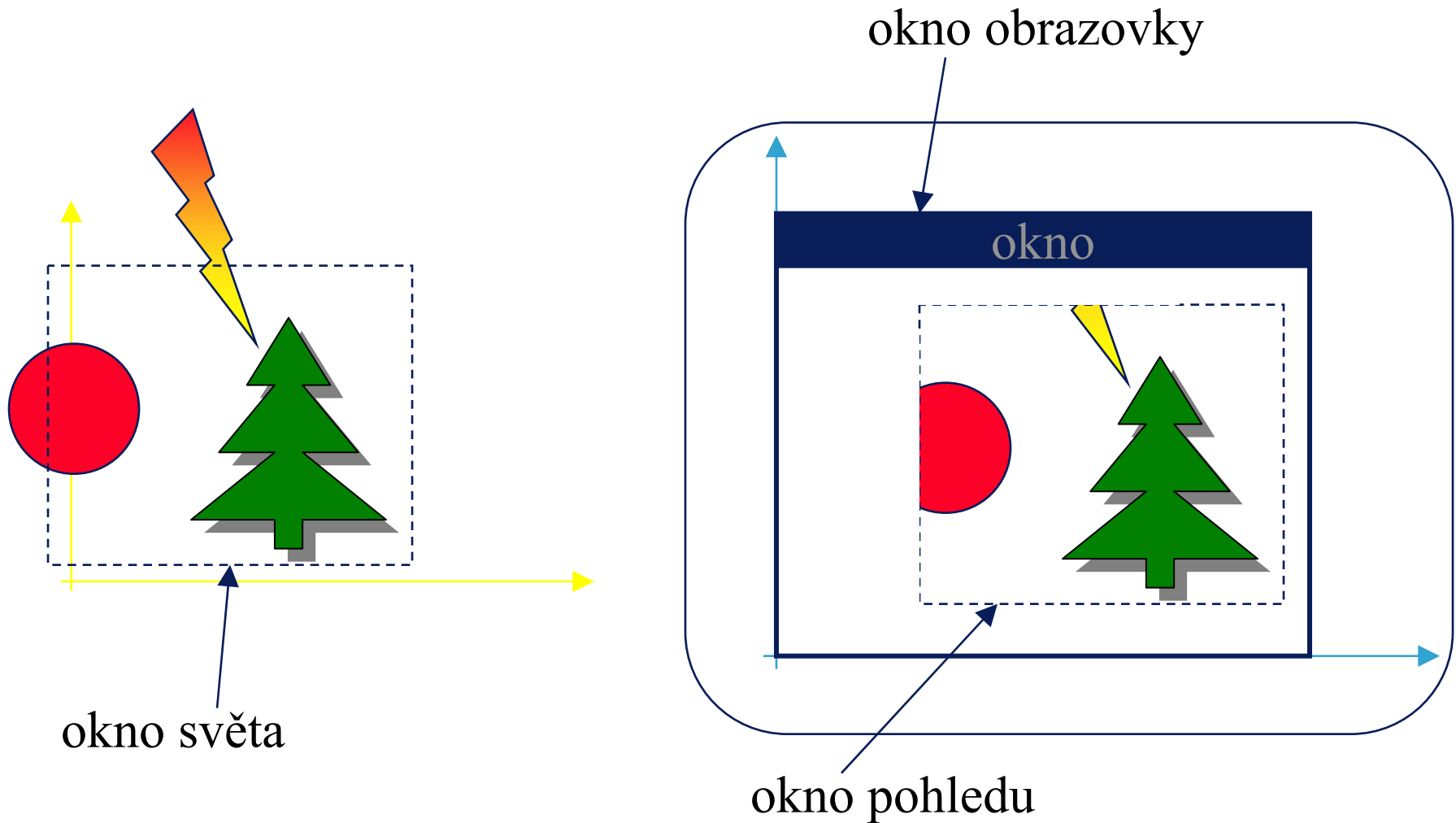

- ◆ `plotPixel(289,190)`
- ◆ `plotPixel(320,128)`
- ◆ `plotPixel(239,67)`
- ◆ `plotPixel(194,101)`
- ◆ `plotPixel(129,83)`
- ◆ `plotPixel(75,73)`
- ◆ `plotPixel(74,74)`
- ◆ `plotPixel(20,10)`

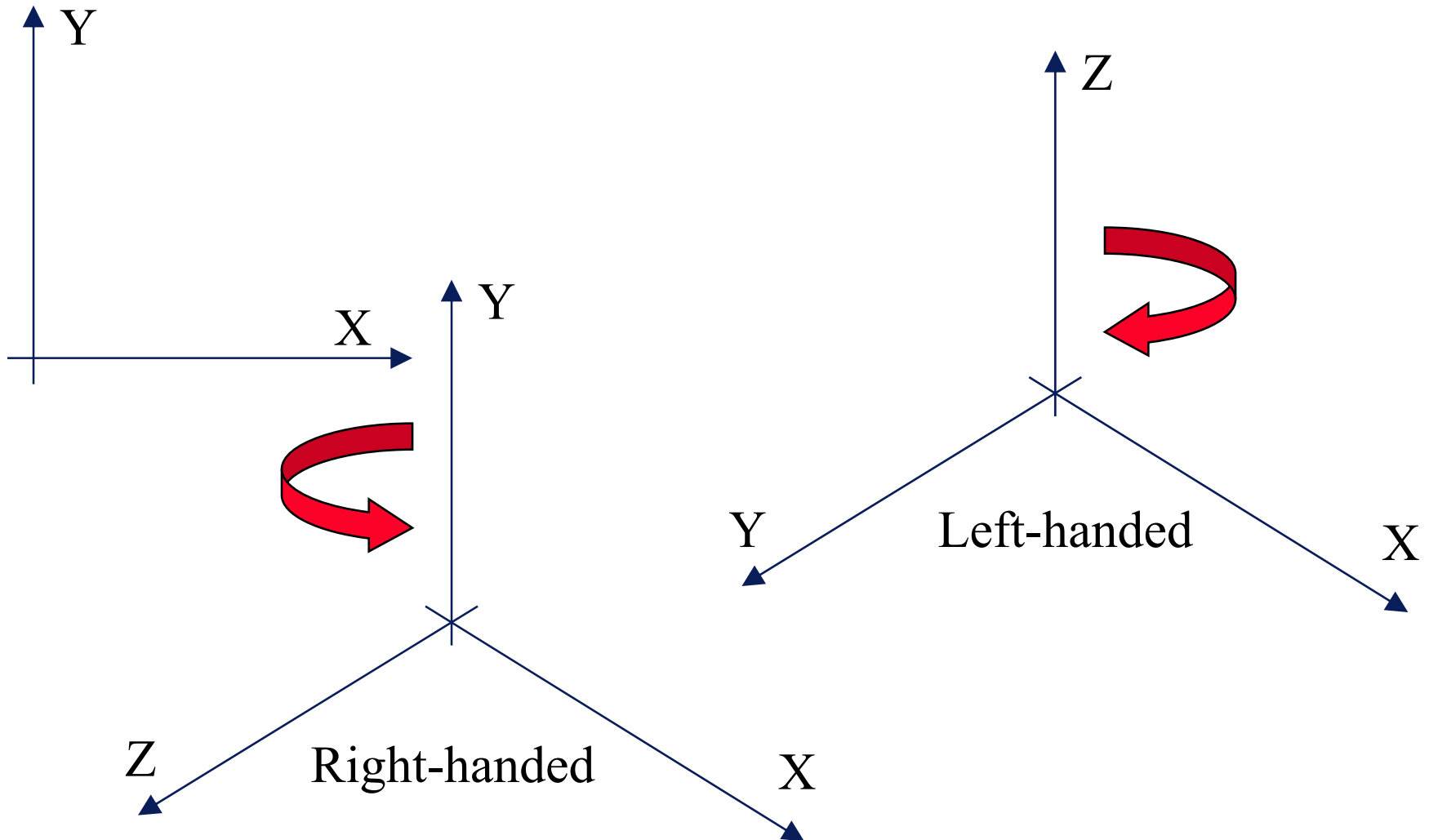
Proč je to nepraktické ?

- ◆ Souřadnice jsou vyjádřeny v *prostoru obrazovky*, ale objekty žijí v (3D) ve světovém prostoru
- ◆ Při změně velikosti okna musíme změnit souřadnice kreslených objektů
- ◆ Chceme rozlišit mezi:
 - hodnotami, které popisují geometrické objekty
 - hodnotami potřebnými pro nakreslení těchto objektů na obrazovku

Okno světa & okno pohledu

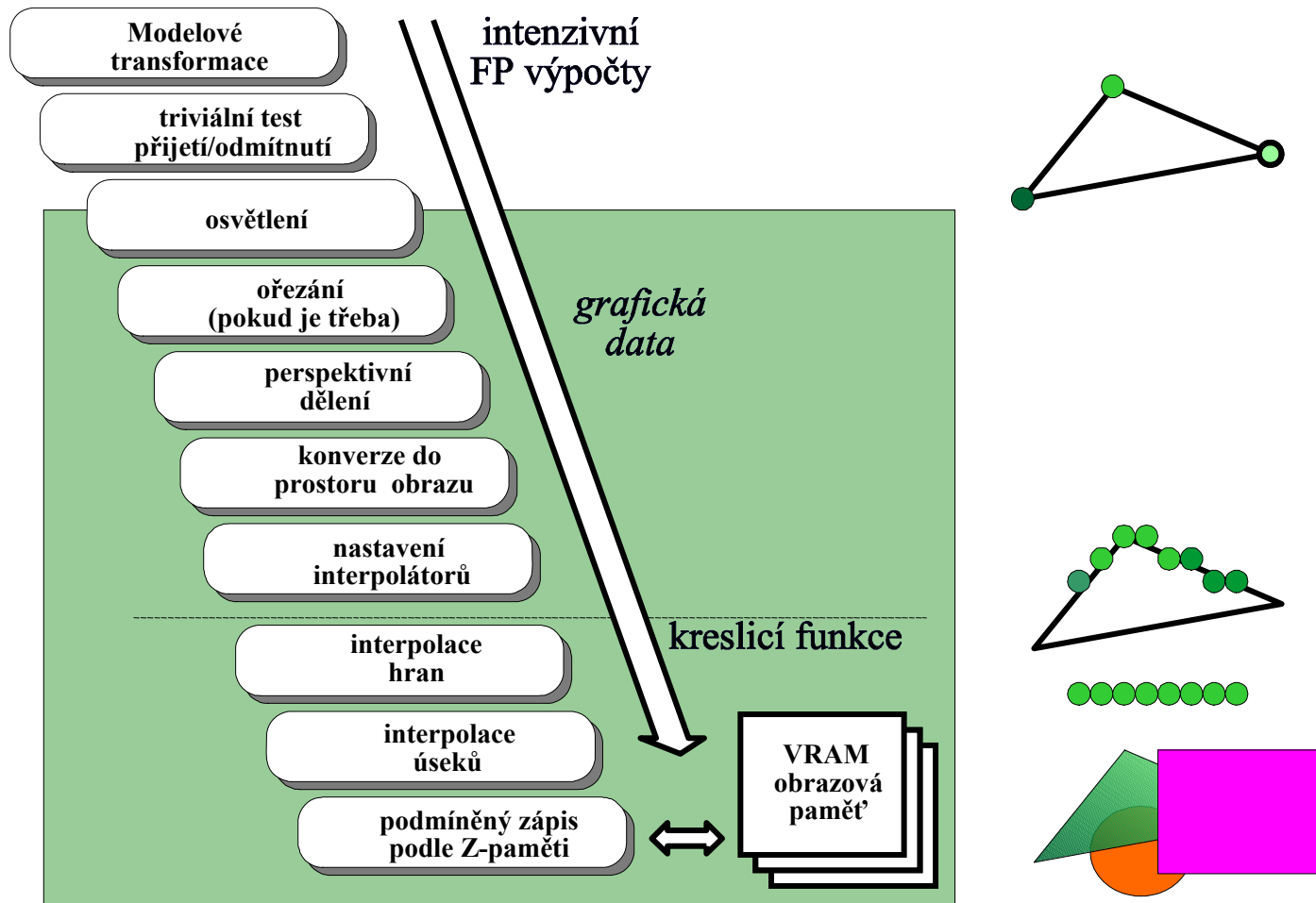

Souřadné systémy: 2D & 3D

OpenGL

3D proudová architektura SW+HW

OpenGL

Co je OpenGL grafický systém?

- je to API (application programming interface)
- softwarový interface pro grafický hardware
- vrstva mezi programátorem a grafickým hardware
- je to “Graphics Assembly Language”

Požadavky na hardware

- musí obsahovat frame buffer, tj. musí být pixelově orientován

Rysy

- nezávisí na hardware
- nemá příkazy pro práci s okny
- OpenGL není pixelově přesné
 - shodná posloupnost příkazů může vytvořit trochu rozdílné obrazy na různých platformách
 - můžeme použít různé algoritmy (float, int)
 - opět, je hardwarově nezávislé

Co dělá GL?

- vykreslování trojúhelníků, čar, polygonů (3D)
- manipulace s rastrovým obrazem (2D)
- texturování
- osvětlování
- stínování
- mlha
- výpočet viditelnosti
- alpha míchání
- transformace
- akumulární paměť
- šablonová paměť (stencil b.)

Co GL nedělá?

- úlohy s okny
- definice objektů
- NURBS (parametrické křivky, plochy)
- stíny
- odrazy
- voxely
- reprezentace scény

Další pohled na OpenGL

- OpenGL je stavový automat
- tj., můžeme nastavit stav, nebo se na něj dotázat

- nastavení stavu: `glEnable()`, `glDisable()`, etc.
- zjištění stavu: `glGetSomething()`

Jednoduchý program

```
void main() {
    OpenWindow();
    InitOpenGL(); // nastav GL stav
    glDisable(GL_LIGHTING); // nastav GL stav
    glBegin(GL_TRIANGLES); // nastav GL stav
    glShadeMode(GL_SMOOTH); // nastav GL stav
    glColor3f(1.0,0.0,0.0);glVertex3f(0.0, 0.0, 0.0);
    glColor3f(0.0,1.0,0.0);glVertex3f(1.0, 0.0, 0.0);
    glColor3f(0.0,0.0,1.0);glVertex3f(1.0, 1.0, 0.0);
    glEnd(); // nastav GL stav
    Wait4Key(); // čekej na vstup z klávesnice
    CloseWindow();}
```

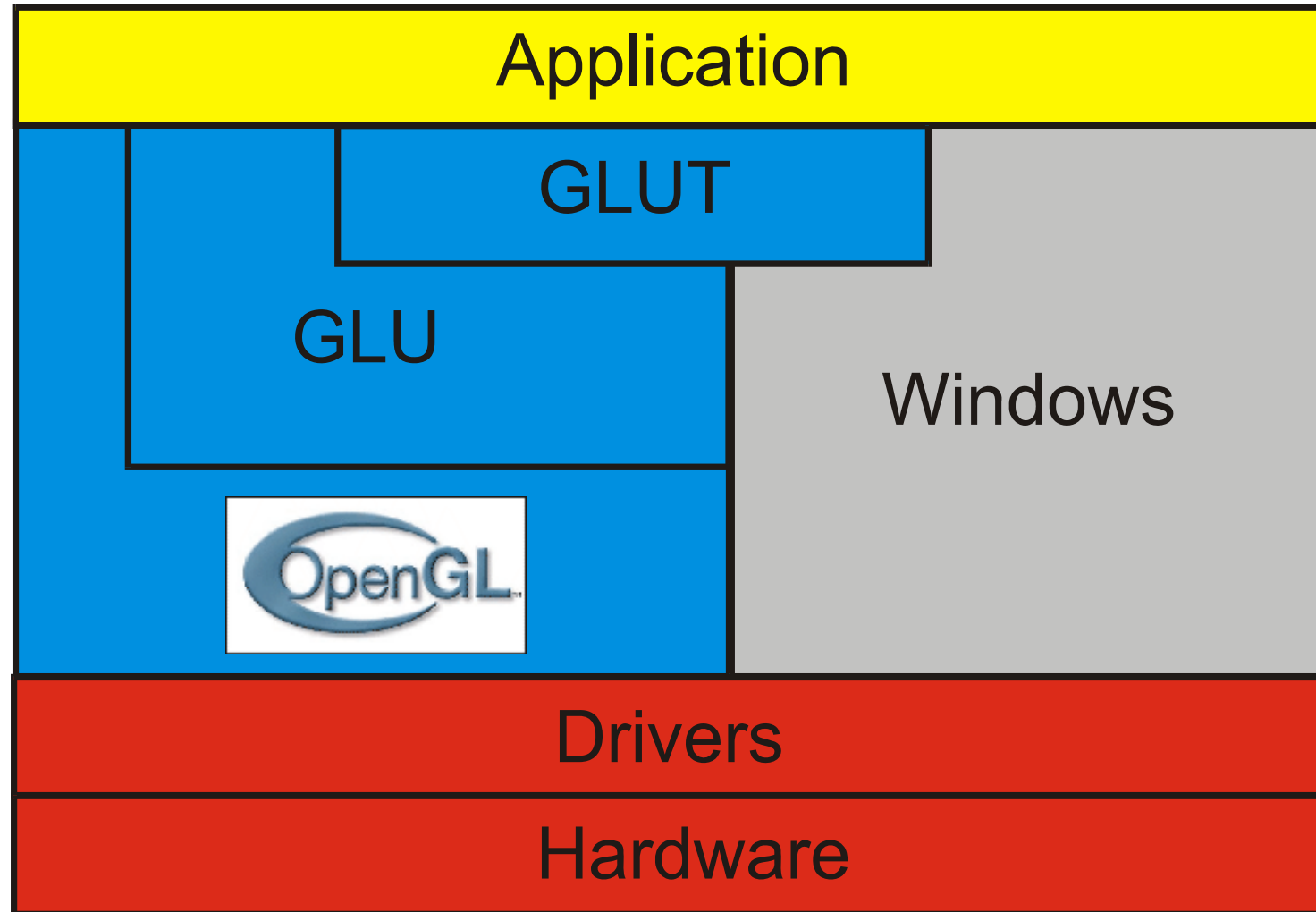
Knihovny související s OpenGL

- aux.h pomocná knihovna (SGI)
 - basic window manipulation
 - simple objects (box, sphere, disc)
 - obsolete
- glu.h OpenGL Utility Library (SGI)
 - velmi užitečná!
 - práce s obrazem (měřítko, mip-mapování)
 - transformace souřadnic
 - základní objekty
 - Non Uniform Rational B-Splines (NURBS)
 - jednoduché (jednodušší) operace
gluLookAt () , gluOrtho2D ()

Knihovny související s OpenGL

- glut.h OpenGL Utility Toolkit (Mark Kilgard)
 - velmi užitečná!
 - manipulace s okny nezávislá na platformě
 - jednoduché menu
 - vyhlazování (antialiasing)
 - stereo zobrazování (pokud je podpořeno hw)
 - zobecněné válce
 - vytažené objekty
 - atd.

OpenGL a související API

Paměti

OpenGL používá několik pamětí

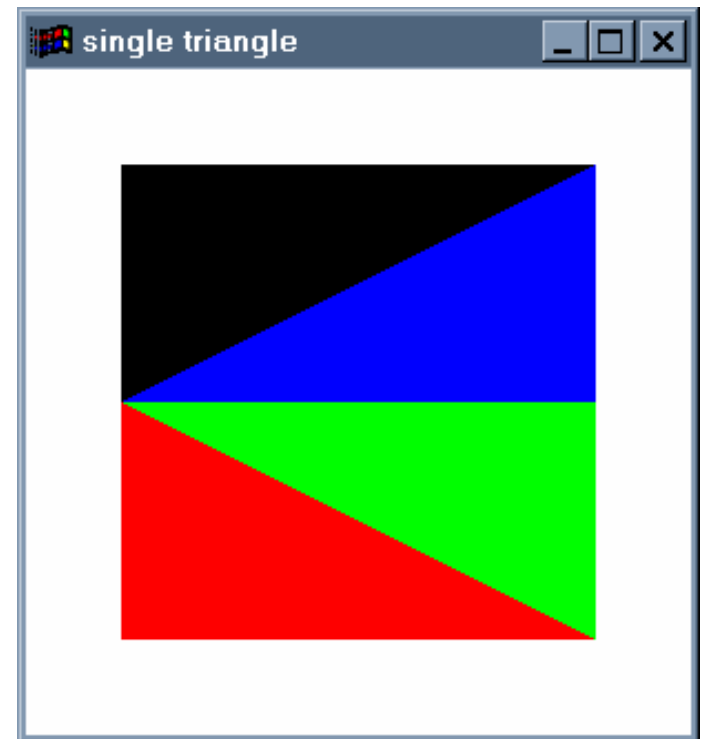
- obrazová paměť	složená z pixelů (obrazovka)
- z-paměť (paměť hloubky)	hloubka pixelu
- alfa paměť	průhlednost pixelu
- akumulární paměť	pohybové rozmazání, aliasing
- indexová paměť	barevný mód
- paměť šablony	popisuje šablonu

Některé hodnoty lze nastavit přímo.

Některé se nastaví při kreslení.

Kresba trojúhelníků

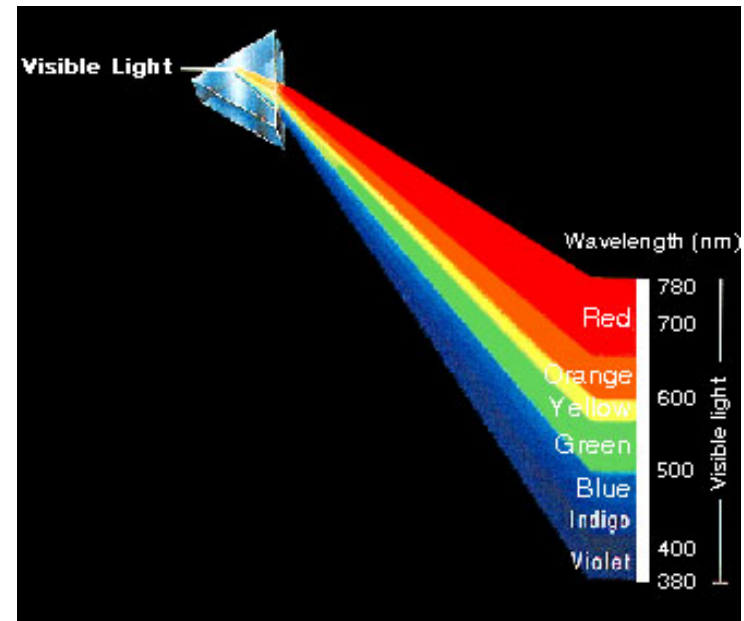
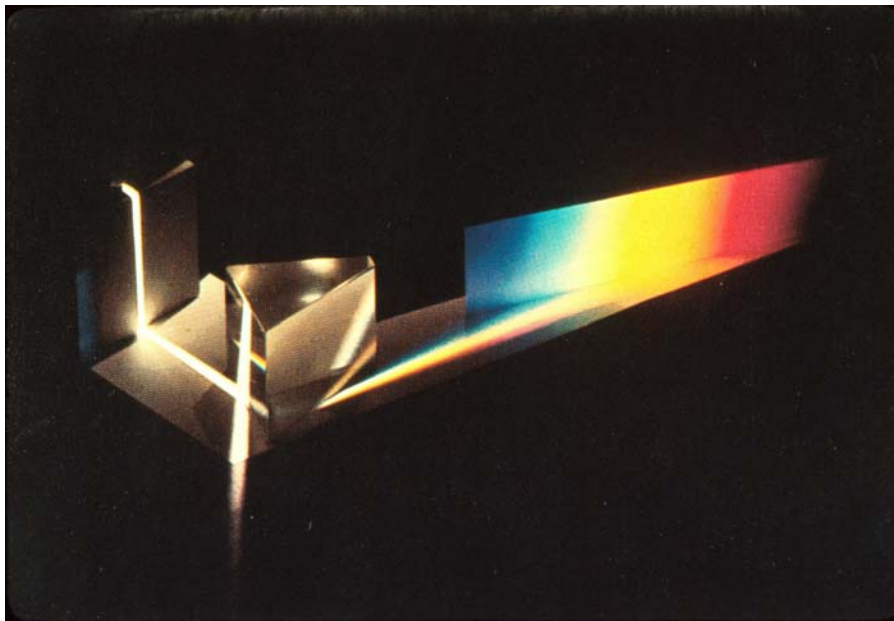
```
glBegin(GL_TRIANGLE_FAN);  
glColor3f(1.0,0.0,0.0);  
glVertex2i(0, 5);  
glVertex2i(0, 0);  
glVertex2i(10, 0);  
glColor3f(0.0,1.0,0.0);  
glVertex2i(10, 5);  
glColor3f(0.0,0.0,1.0);  
glVertex2i(10, 10);  
glColor3f(0.0,0.0,0.0);  
glVertex2i(0, 10);  
glEnd();
```


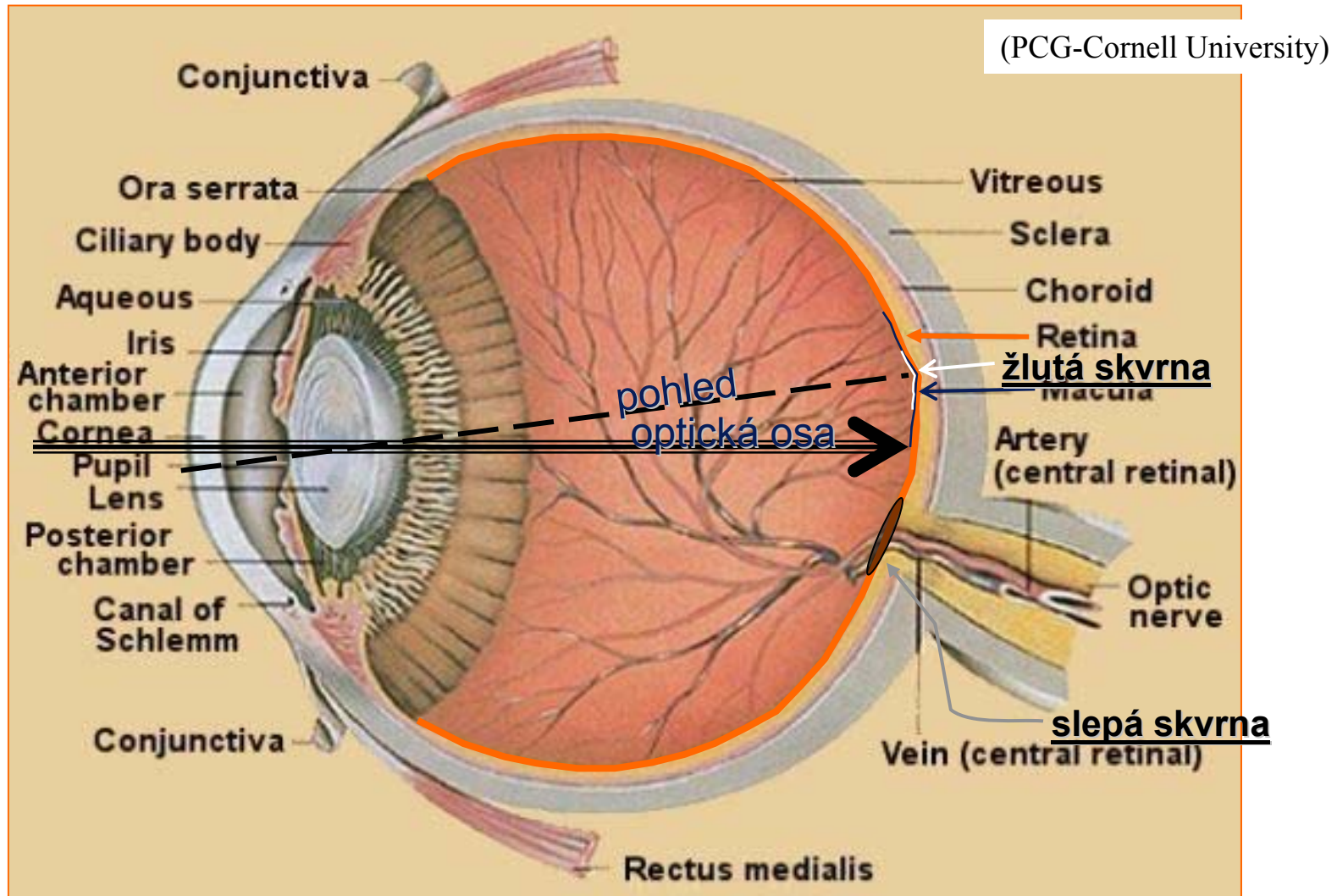
Barva

Co je barva?

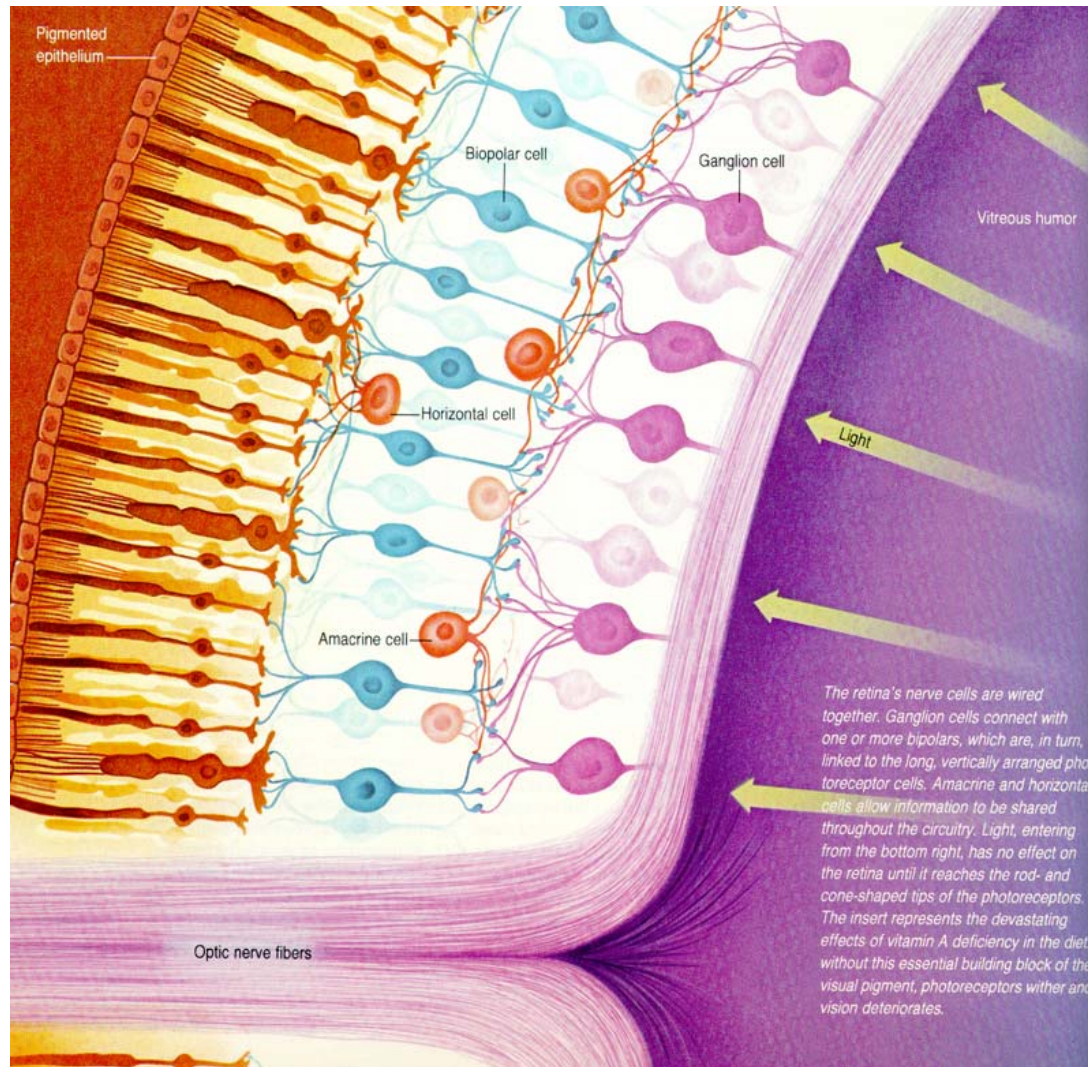
- ◆ Světlo = elektromagnetické vlny
- ◆ viditelné spektrum
 - 400 nm (fialová) → 700 nm (červená)

Lidské oko

Lidské oko: sítnice

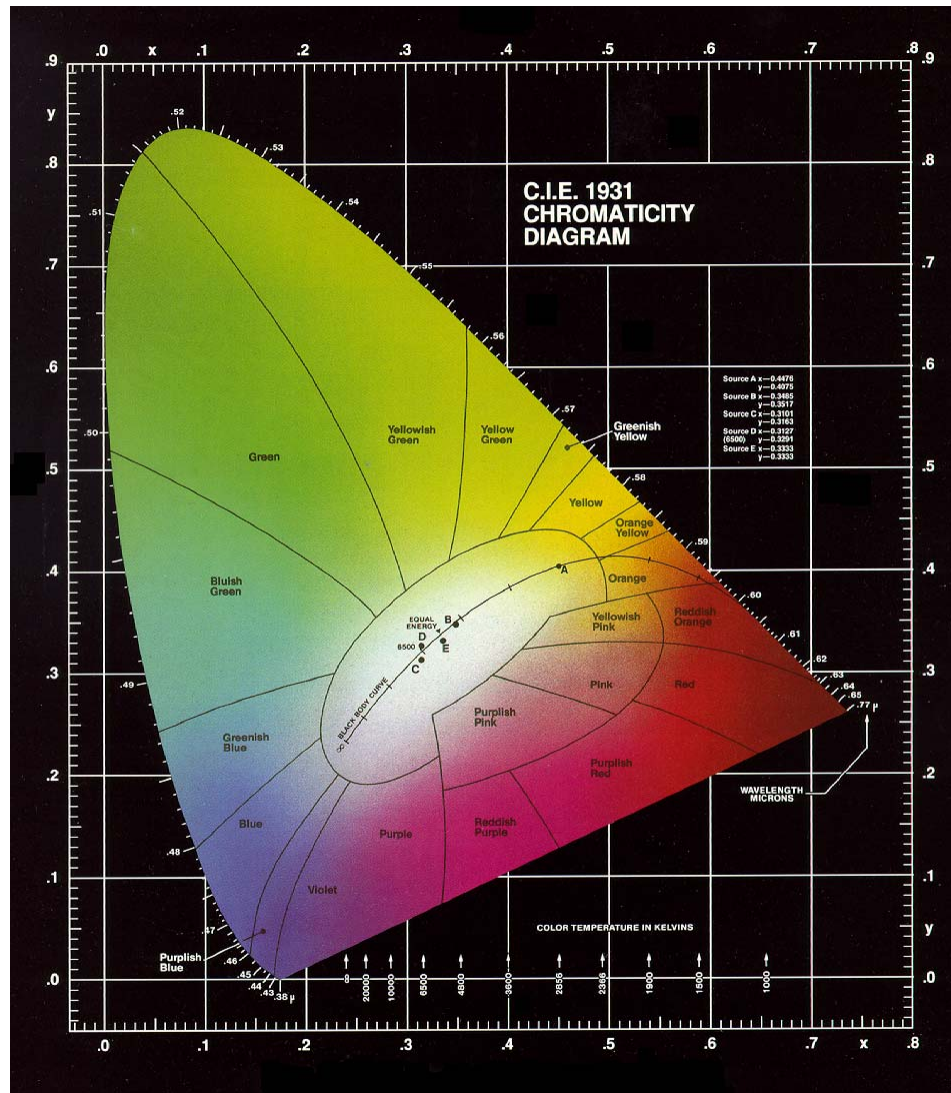

(PCG-Cornell University)

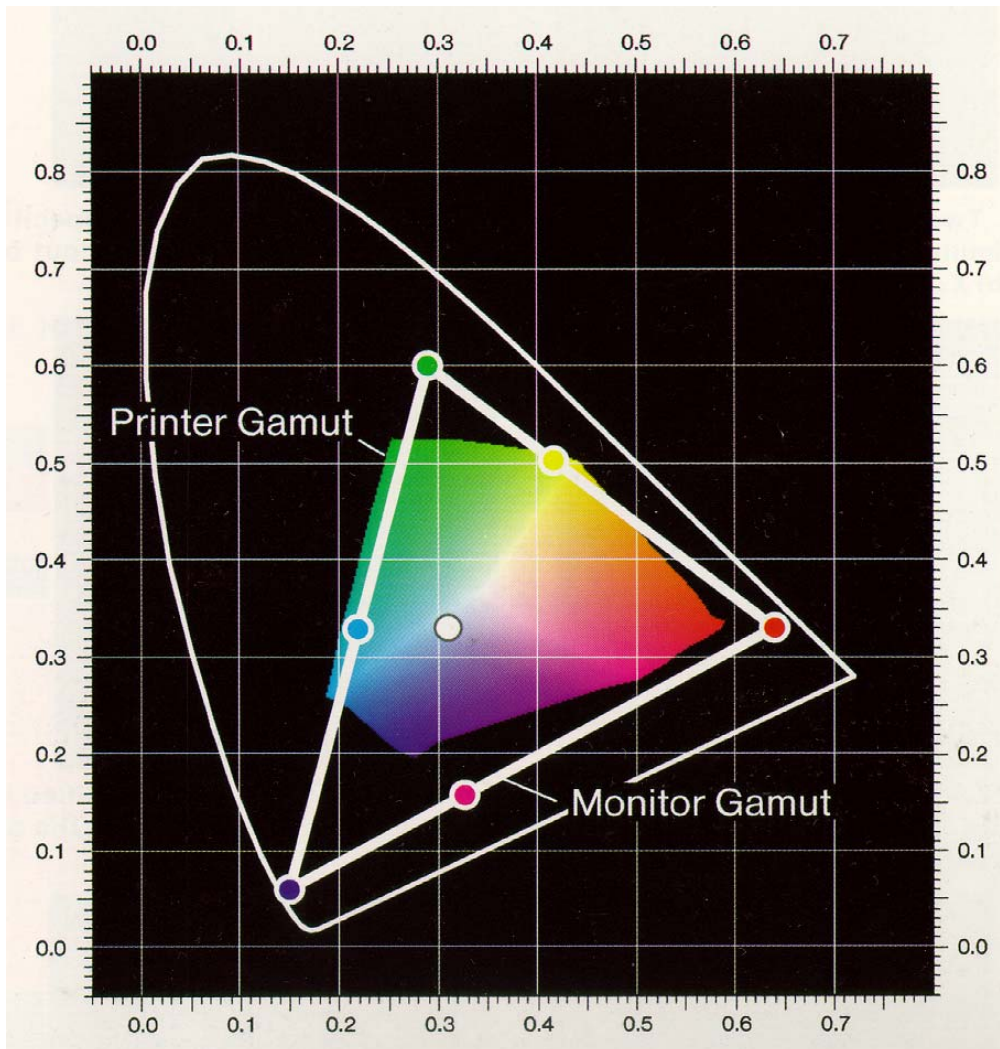
světlo

prochází krevním řečištěm a vrstvami sítnice před dosažením čípků a tyčinek

CIE diagram barev

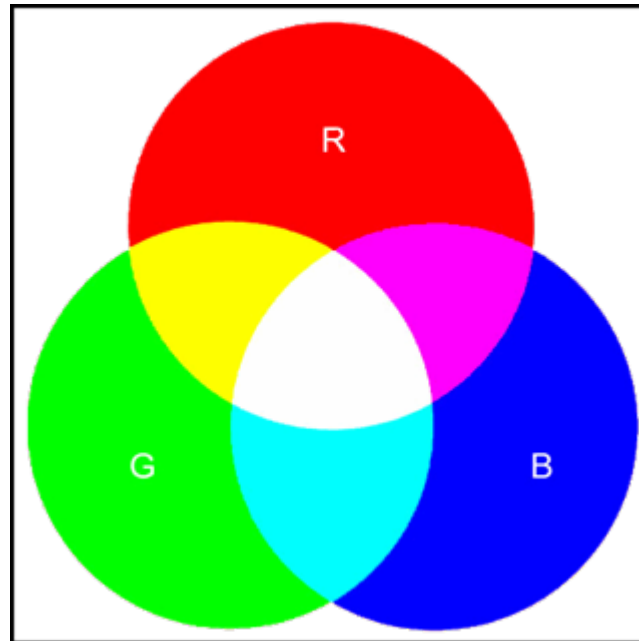
Gamut (rozsah) barevného monitoru

- ◆ Ne všechny barvy lze zobrazit na CRT monitoru
- ◆ barevné souřadnice každého luminoforu se u jednotlivých monitorů liší

RGB

- ◆ nejběžnější v grafice: přímé mapování na CRT
- ◆ aditivní barevný systém

CMY (cyan-magenta-yellow)

◆ subtraktivní barevný systém

– pro získání výsledné barvy odečítá barvy od bílé

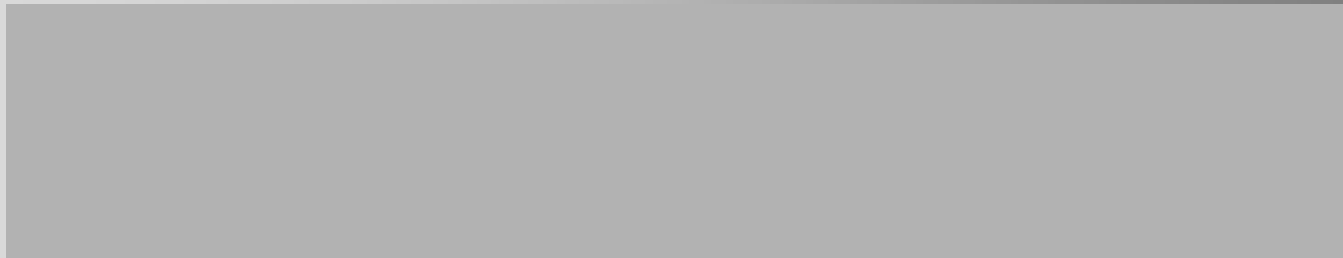
$$- (r \ g \ b) = (1 \ 1 \ 1) - (c \ m \ y)$$

v systému CMY

v systému RGB

Barevné iluze

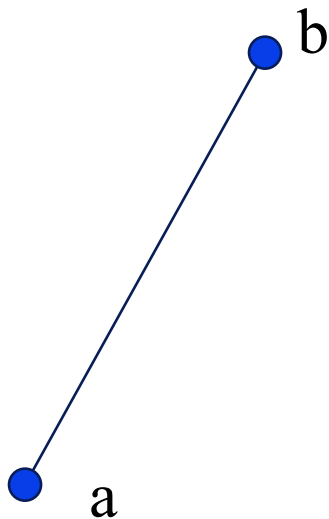
Barevné iluze

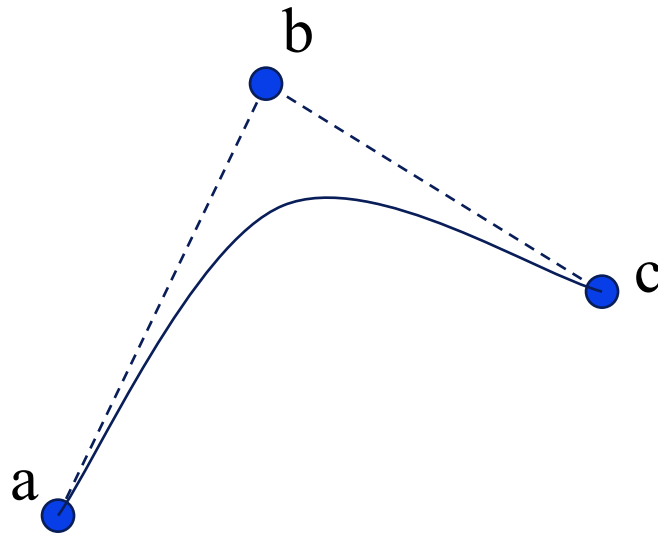
Modely a modelování

Parametrické křivky a plochy

◆ Bezierova křivka

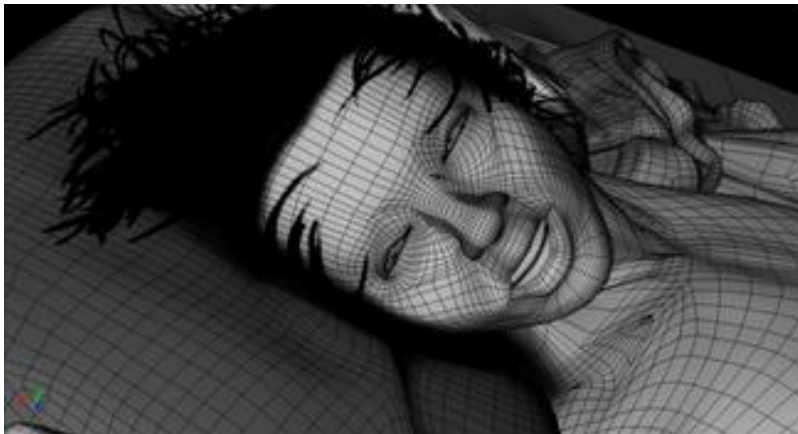
$$p(t) = (1-t)\mathbf{a} + t\mathbf{b}$$

$$p(t) = (1-t)^2\mathbf{a} + 2t(1-t)\mathbf{b} + t^2\mathbf{c}$$

Polygony

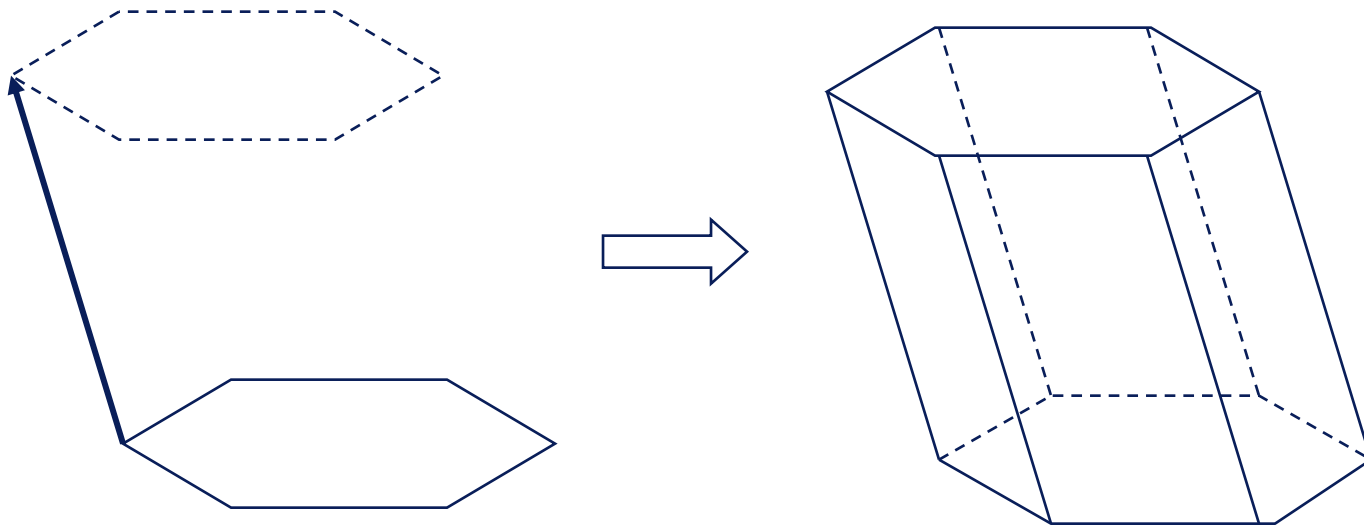
- ◆ Objekty ve 3D jsou zhotoveny z polygonů

- ◆ Polygony jsou základním stavebním blokem v grafice !

Tažené (extrudované) povrchy

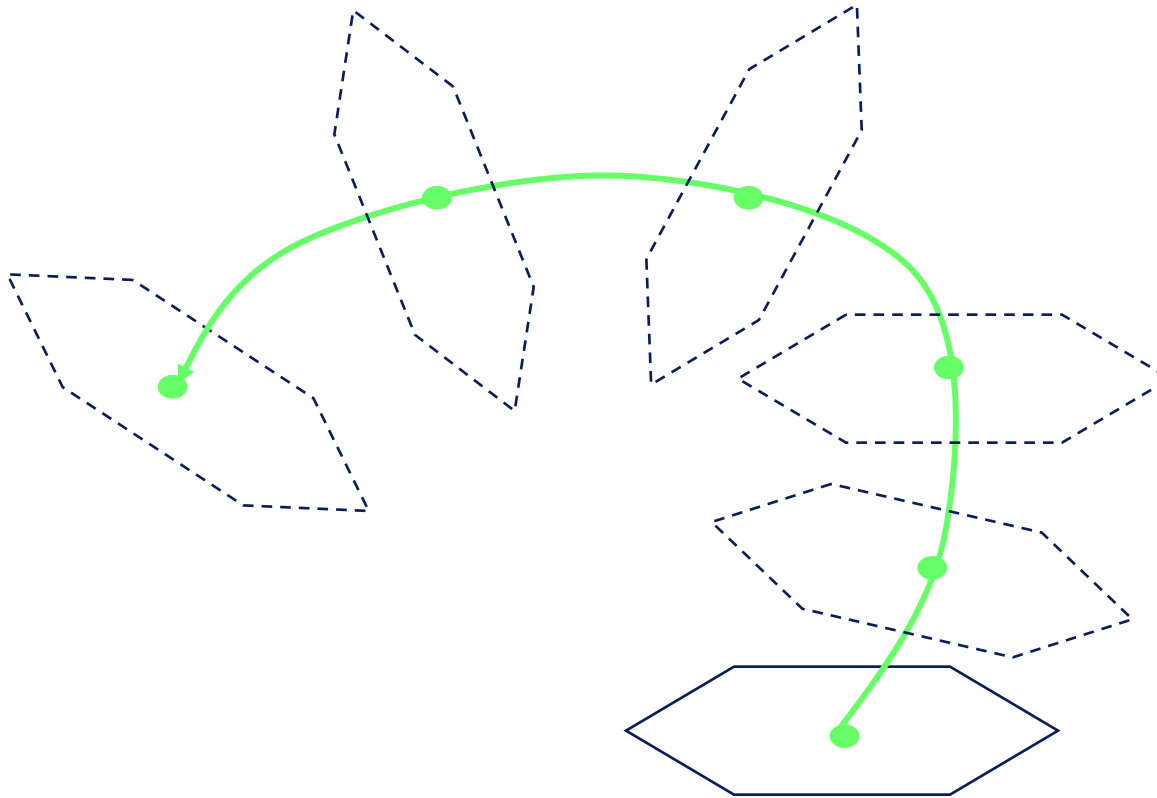
◆ Hranol

◆ Povrchová síť trojúhelníků sestrojena automaticky

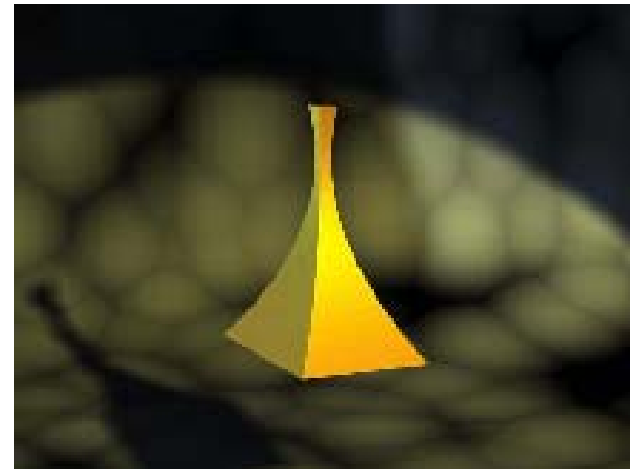
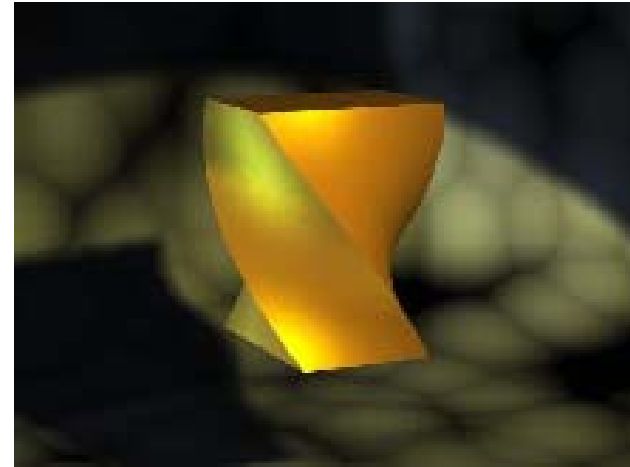
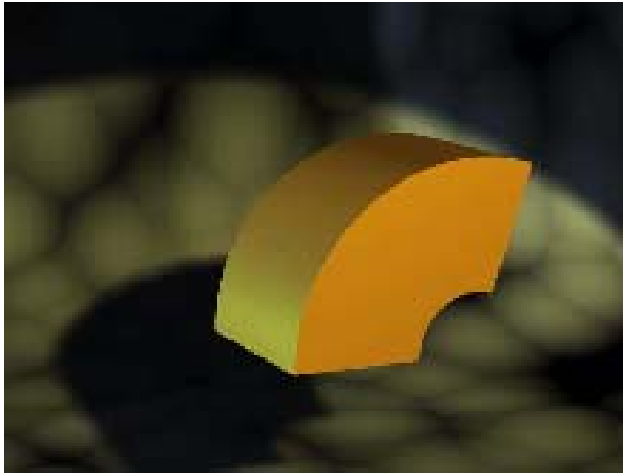
Tažené (extrudované) povrchy

- ◆ obecnější: pohyb profilu podél křivky

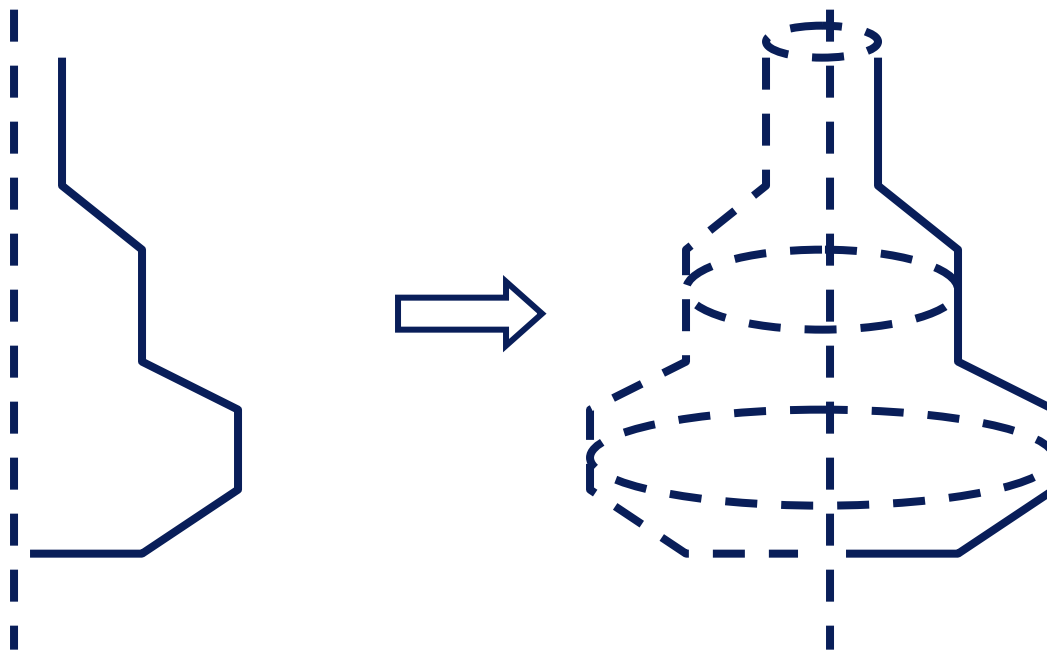
konstrukce polygonu mezi klíčovými polohami

Tažené (extrudované) povrchy

Rotační povrchy

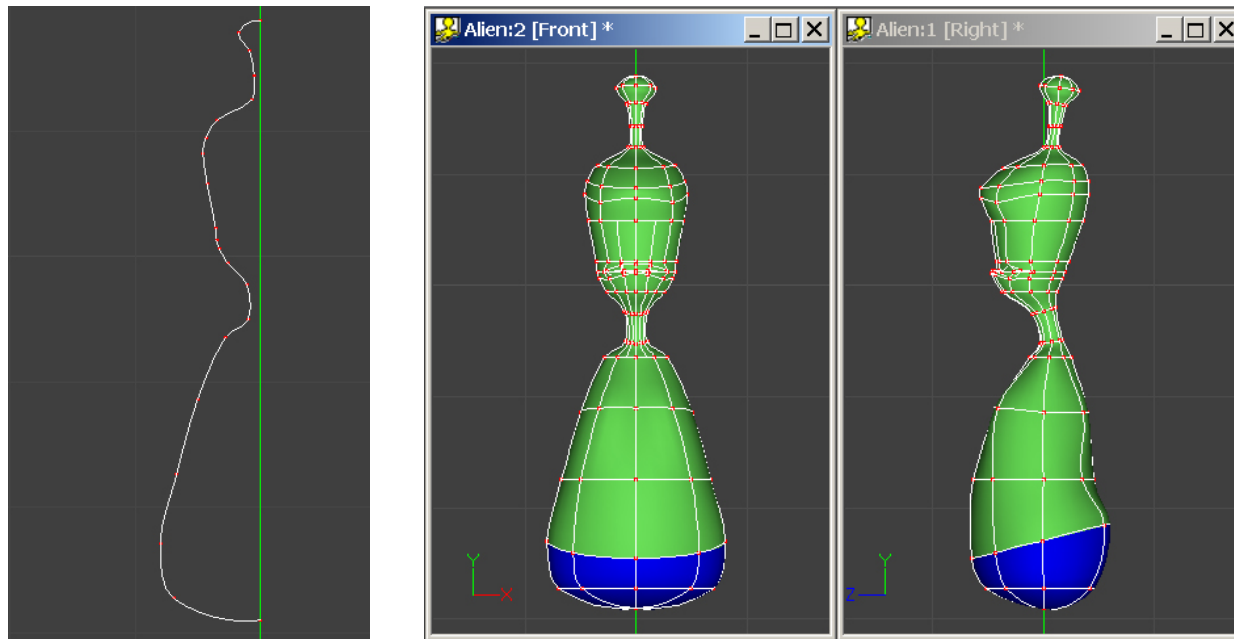
- ◆ definice profilu
- ◆ rotace profilu okolo osy

Rotační povrchy

◆ obdoba tažených povrchů

RHINO

(rotační povrch + modifikace)

Konstruktivní geometrie těles - CSG

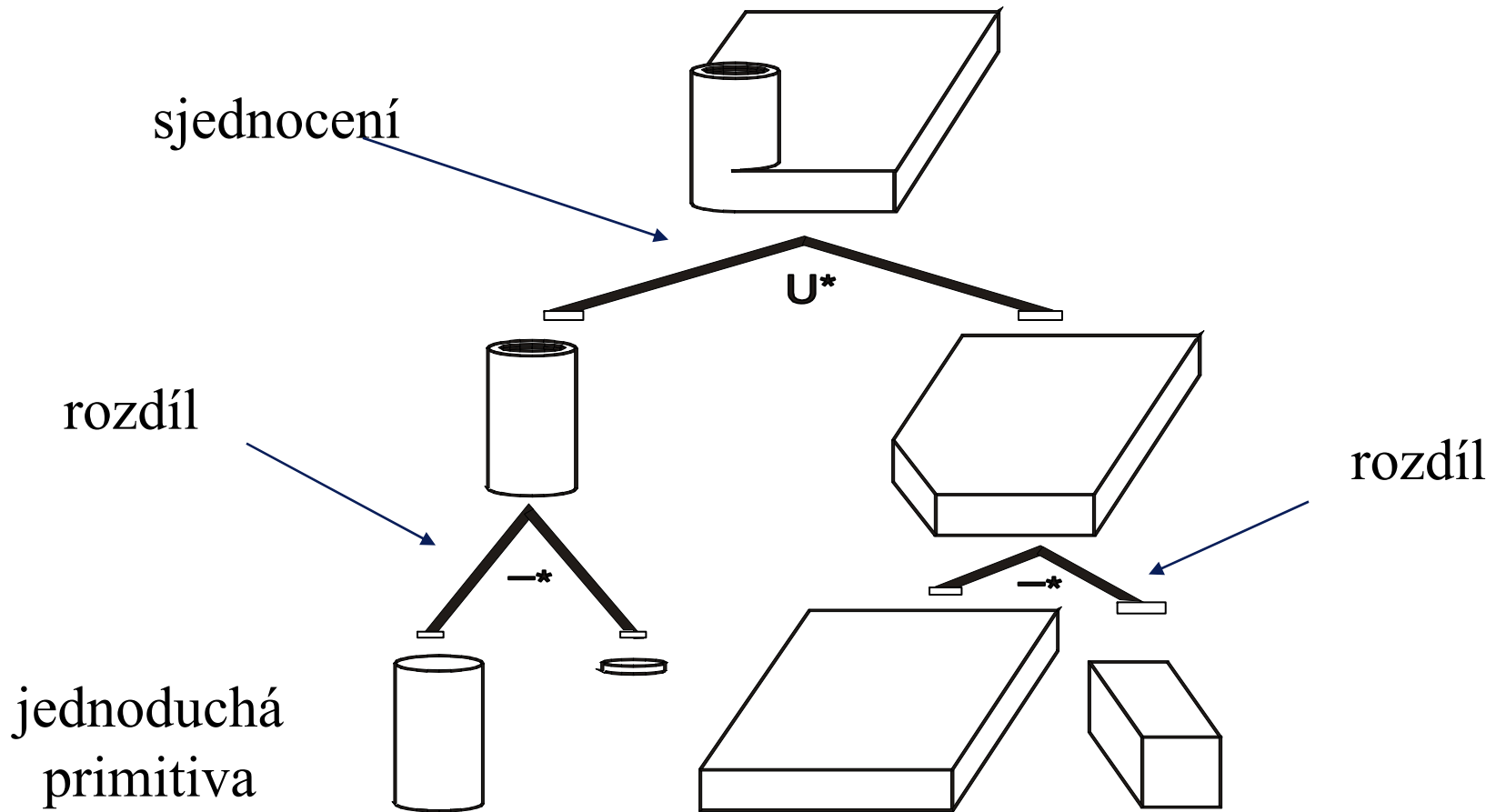
CSG – Constructive Solid Geometry

- ◆ Máme objekty popsané pomocí polygonů

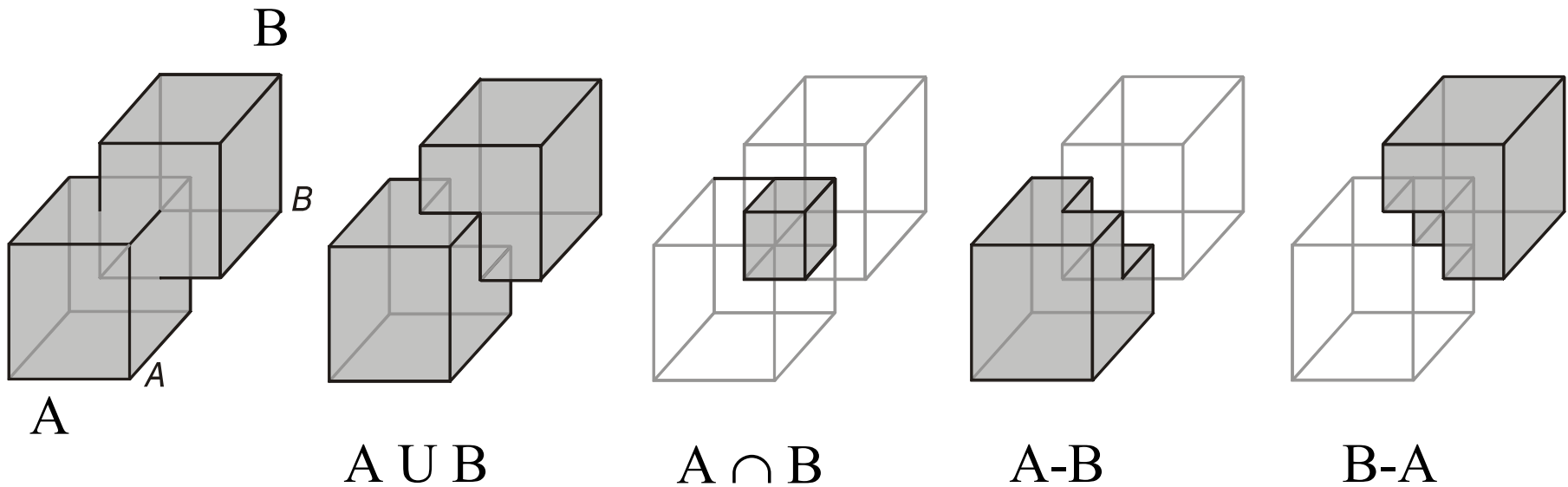
- ◆ Jak zkombinujeme objekty ?

- ◆ Boolské operace:
 - součet, sjednocení
 - průnik
 - rozdíl

CSG

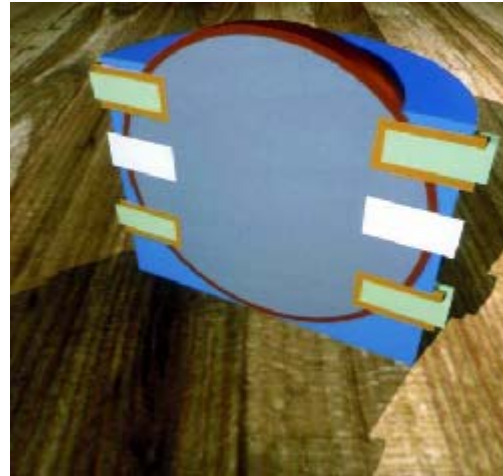
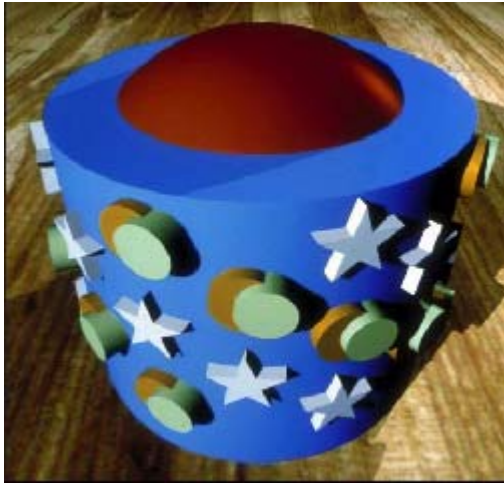

CSG

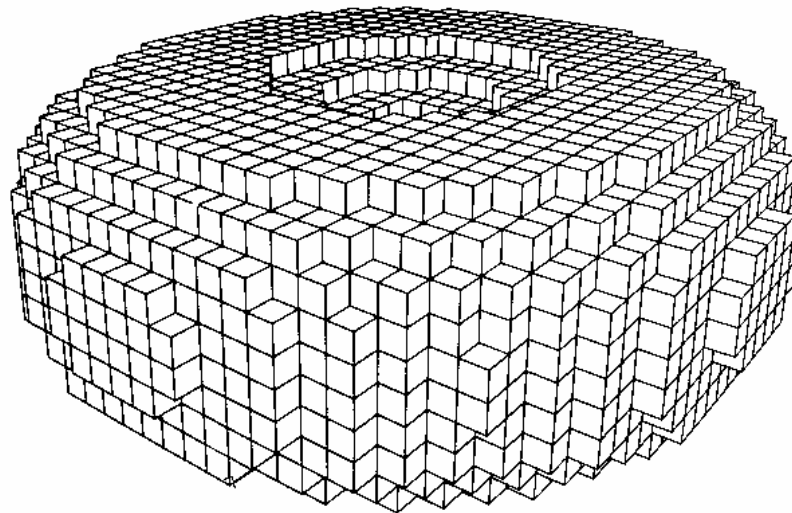
- ◆ řeší se pomocí ořezávání polygonů
- ◆ netriviální řešení okrajových případů

CSG

Objemové modelování

- ◆ prostor rozdělen na “voxely”
- ◆ označení každého voxelu:
 - Patří k objektu ?
 - Barva ?

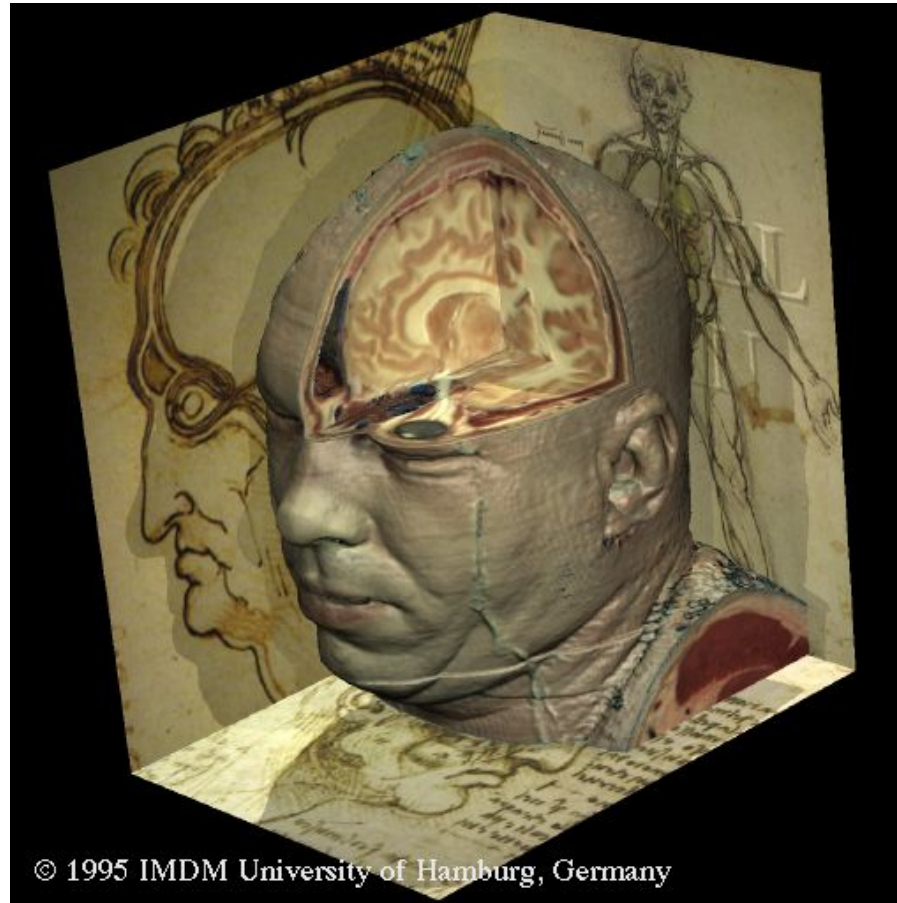

Objemové modelování

- ◆ Aplikace: projekt „viditelný člověk“
- ◆ nasnímané řezy mrtvého těla
 - každý řez je polem voxelů
 - celé tělo je popsáno souborem objemových dat

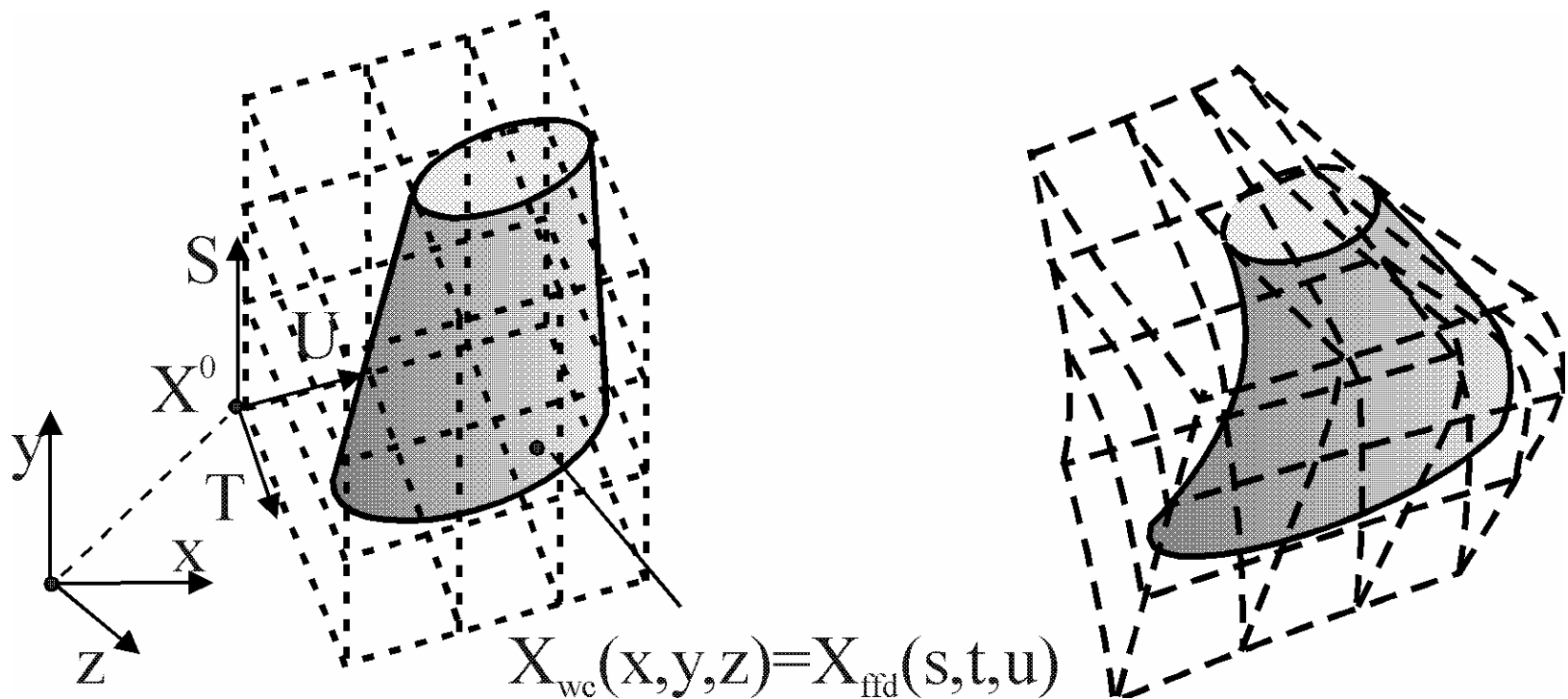
Projekt „Viditelný člověk“

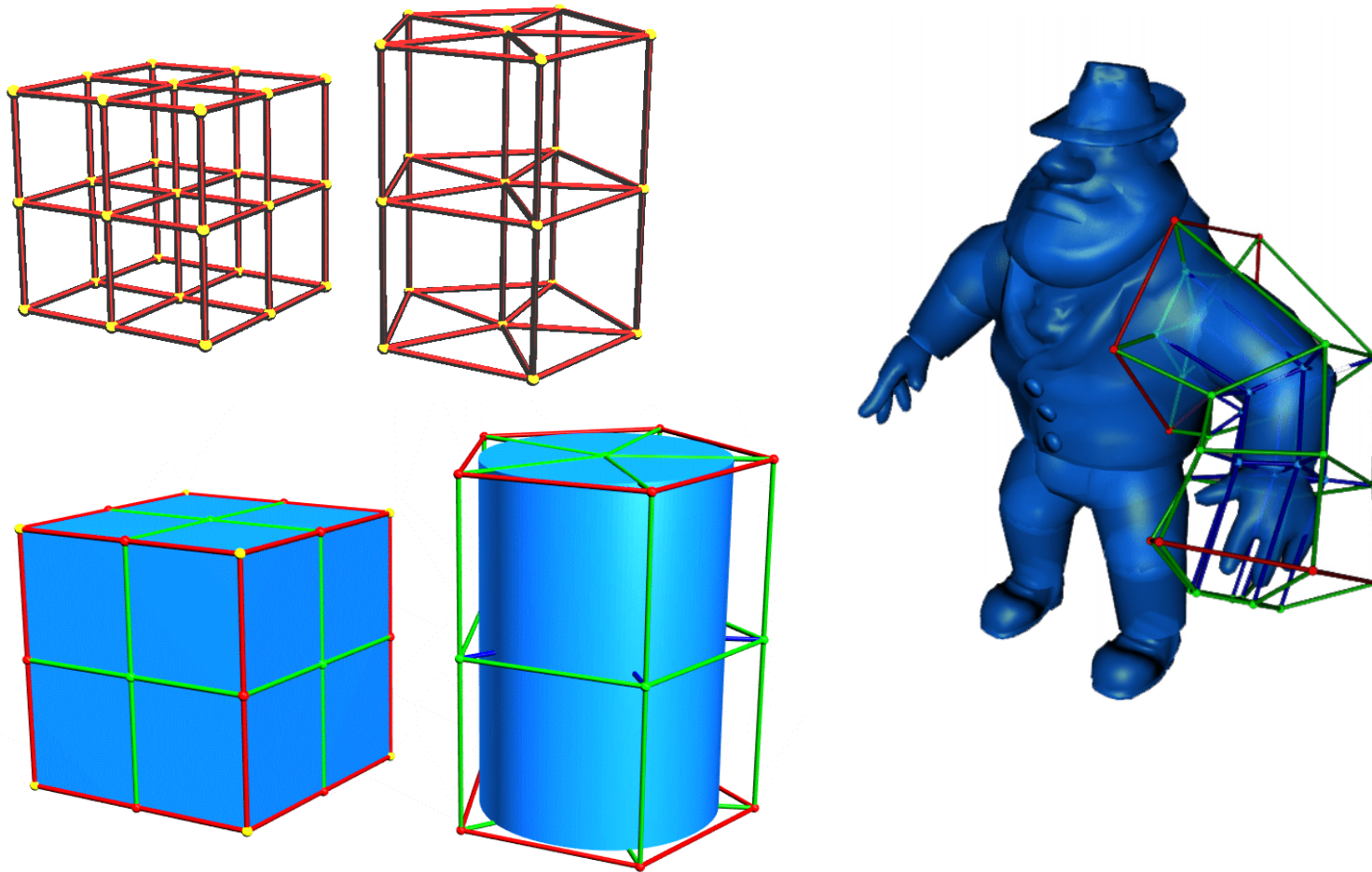
Volné tvarování

Volné deformace-Sederberg&Parry

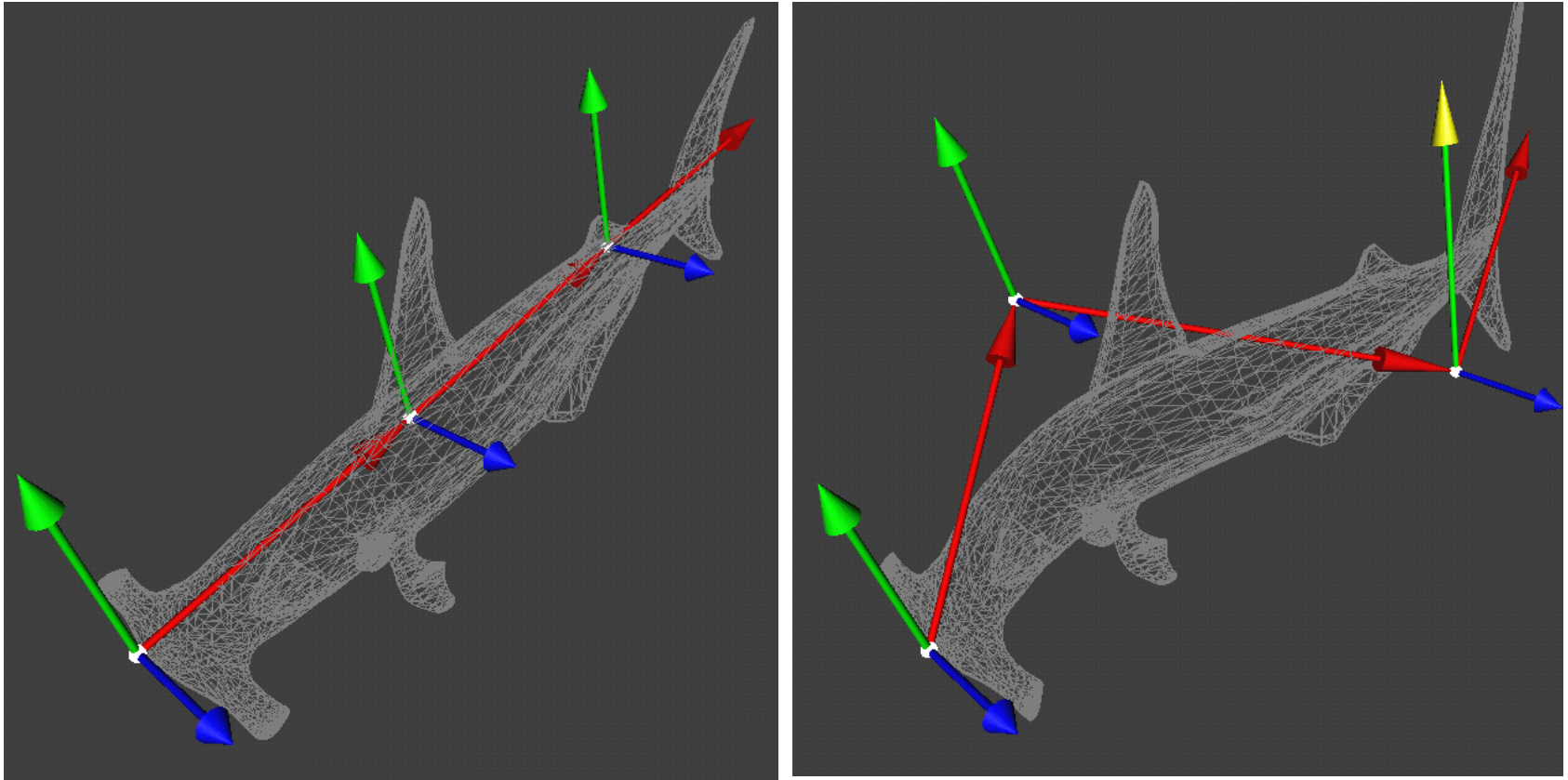
„volné deformace“ - Free Form Deformation - FFD

FFD - Cracken&Joy

Deformace deCasteljau

Světla a stíny

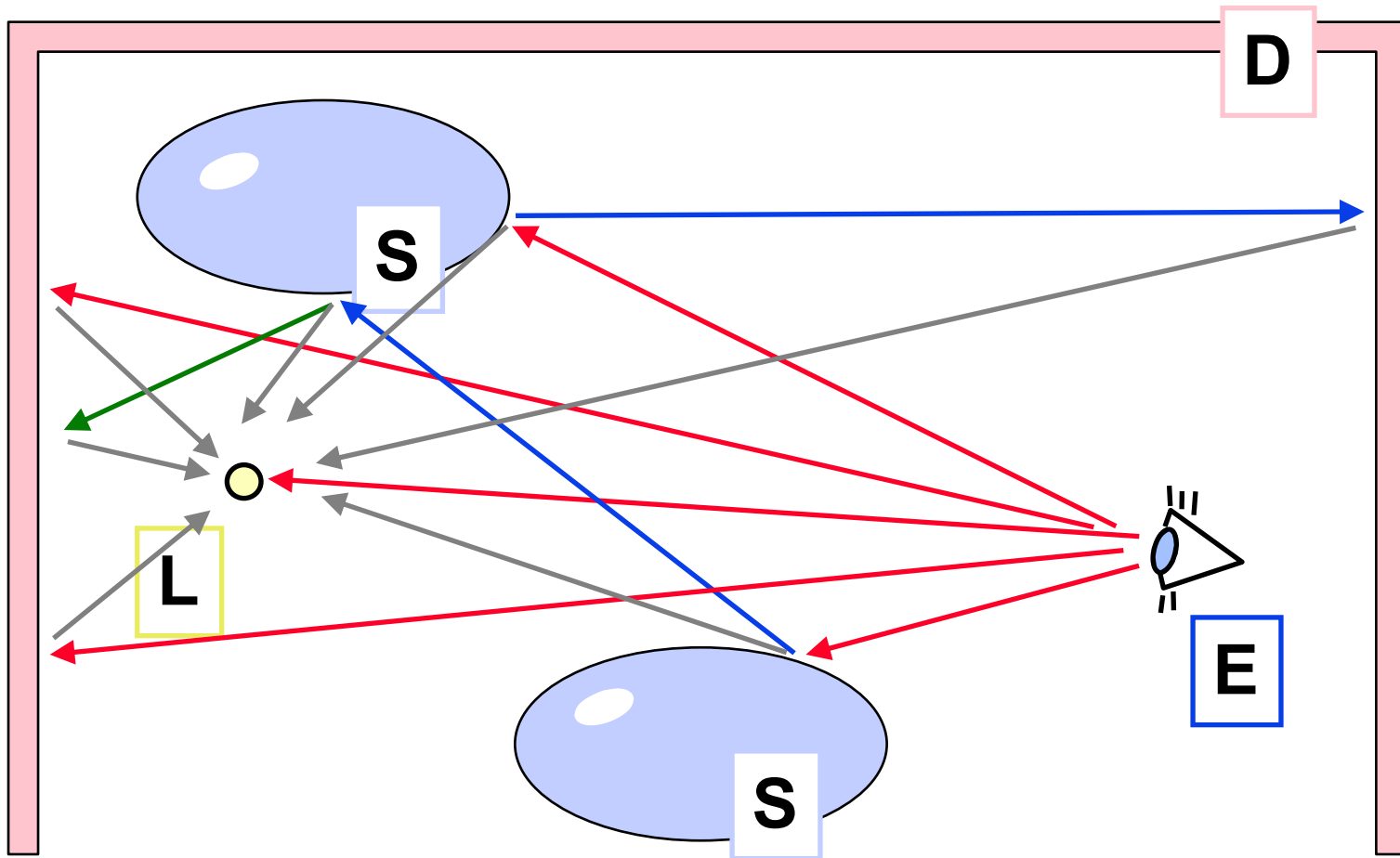
Klasická zobrazovací metoda

Počítačová
grafika

Zpětné sledování paprsku (eye ray-tracing)

72

Zpětné sledování paprsku

Distribuované sledování paprsku

Jednoduchá dvoukroková metoda

Tříkroková metoda (zahrnutí **LS*D** cest)

Vizualizace

„průmyslové aplikace“

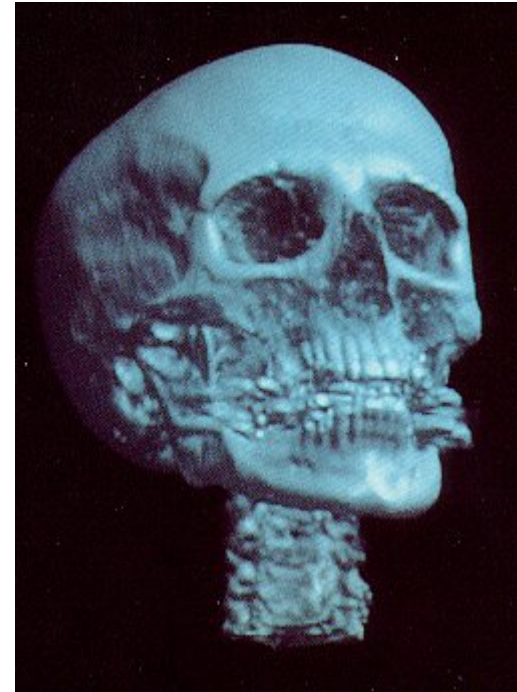
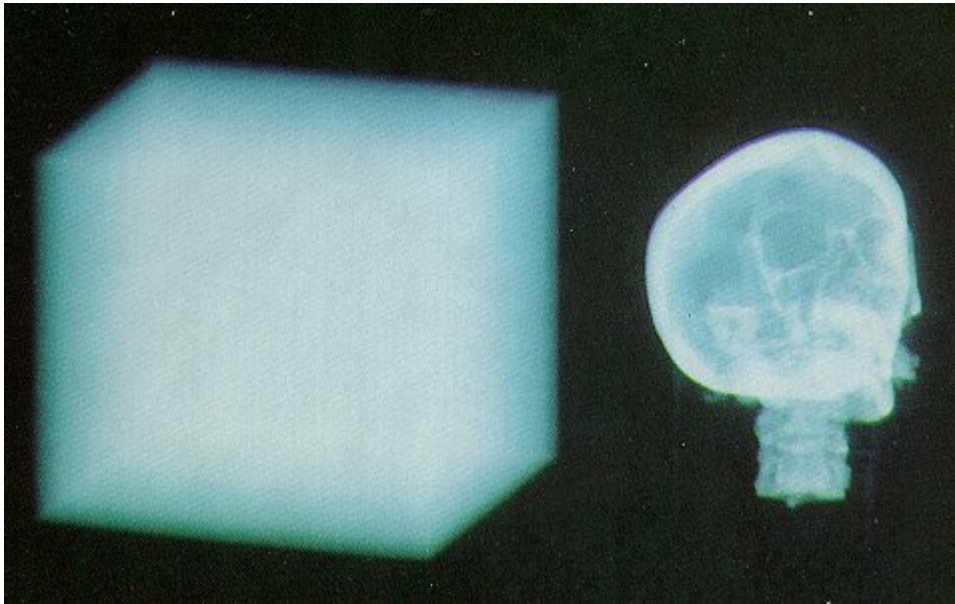
◆ **medicína**

- (rentgenová) počítačová tomografie (CAT)
- nukleární magnetická rezonance (NMR, MRI)
- pozitronová emisní tomografie (PET)
- “single photon emission computer tomography” (SPECT)
- + kombinace různých technologií (např. CAT+NMR)

◆ **průmyslová defektoskopie**

- sonogramy, rentgenové přístroje, ..

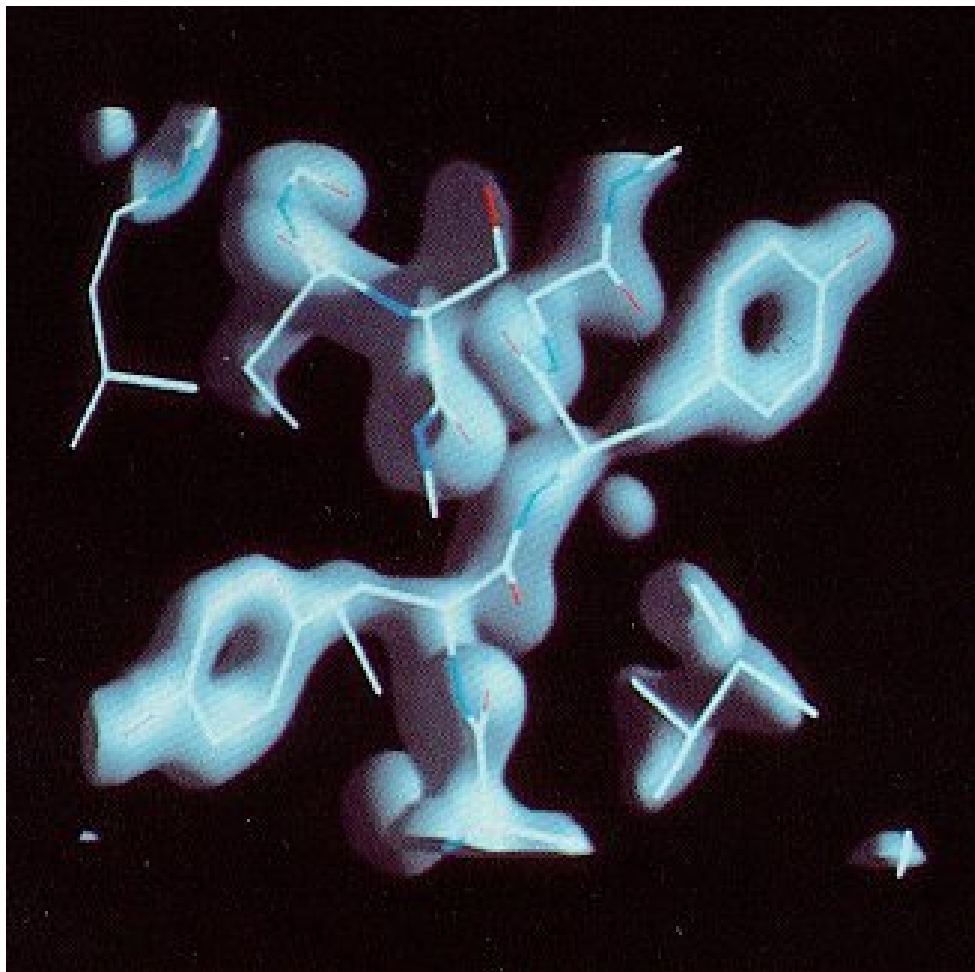
Vizualizace v lékařství

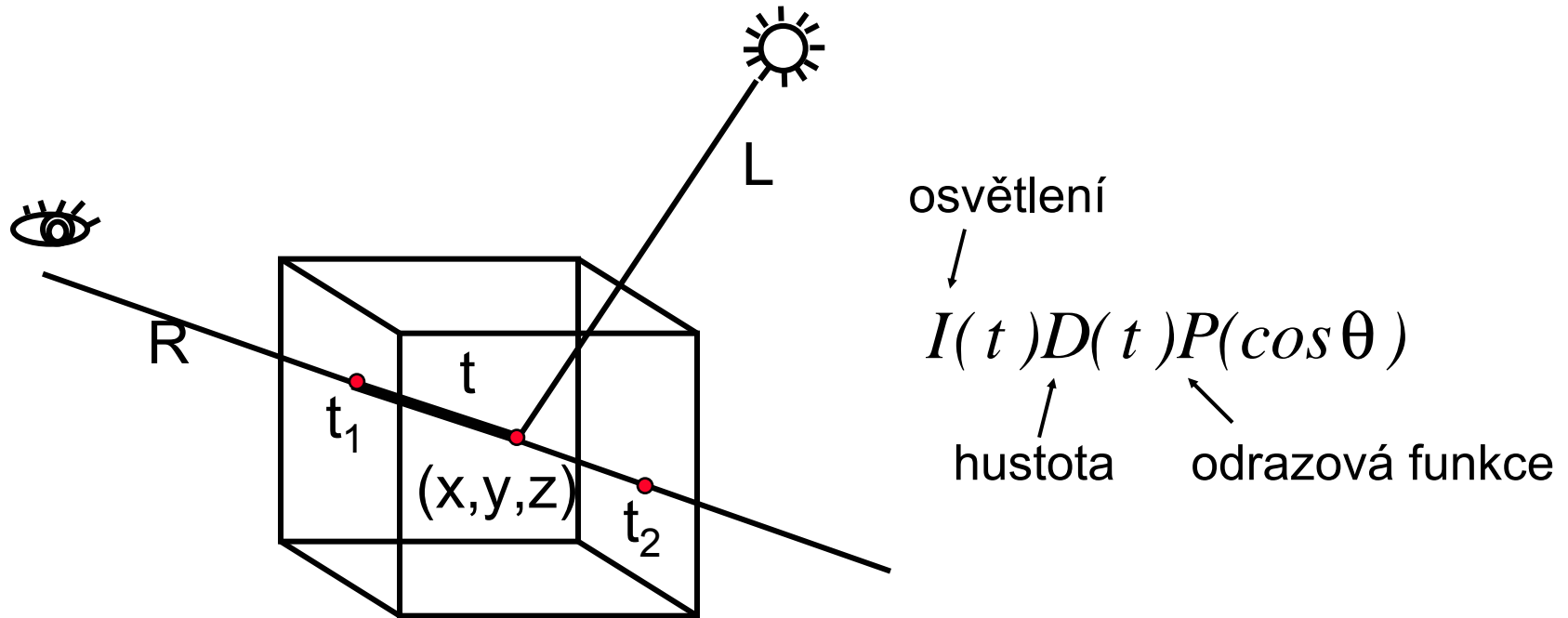
Vědecké aplikace

- ◆ **zobrazení naměřených dat**
 - geologie, seismologie
 - meteorologie
 - molekulární chemie a biologie
- ◆ **zobrazení matematické simulace**
 - **(dynamická) vektorová pole**: průmyslová konstrukce, aerodynamika, meteorologie, ..
 - astronomie a astrofyzika
 - zobrazení implicitně definovaných ploch

Vizualizace v chemii

Model rozptylu světla

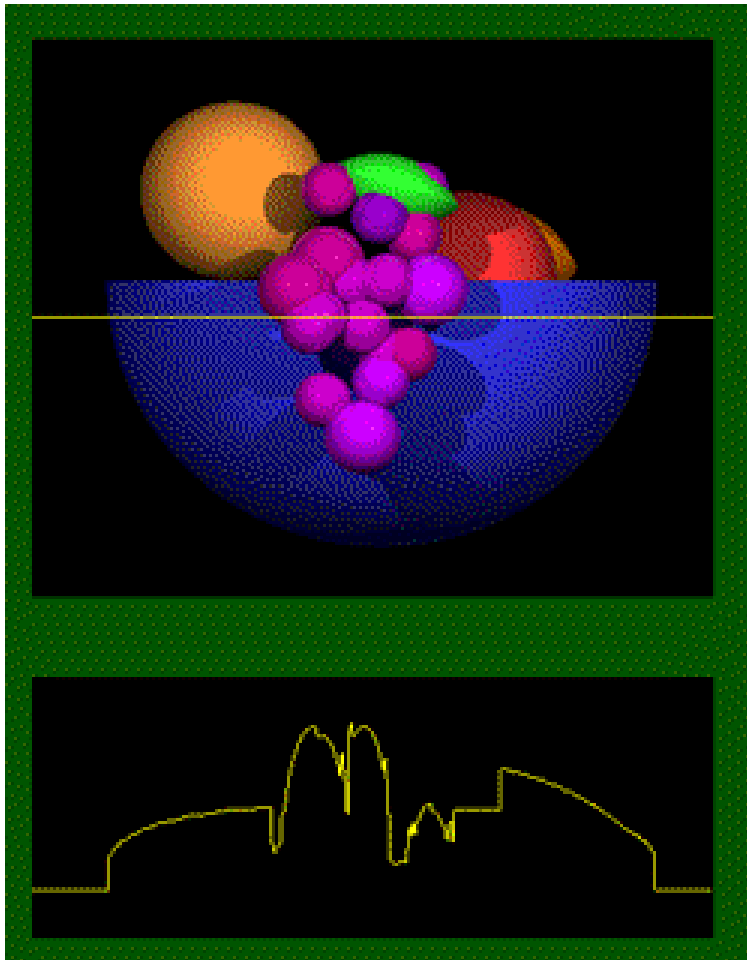
paprsek R prochází prostorem skalární funkce 3 proměnných x, y, z

Antialiasing

Antialiasing

- ◆ Alias vzniká díky diskrétní povaze obrazovky (rastrových zařízení):
- ◆ aliasové jevy mohou být redukovány pomocí
 - zvýšeného rozlišení
 - předfiltrováním
 - postfiltrováním

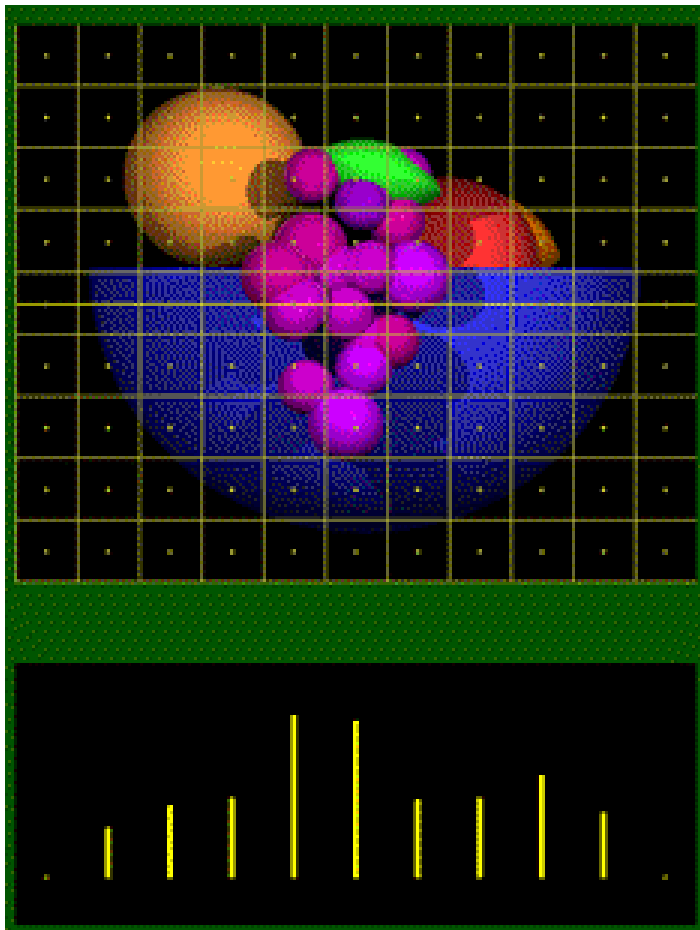
Antialiasing

původní scéna

průběh jasu

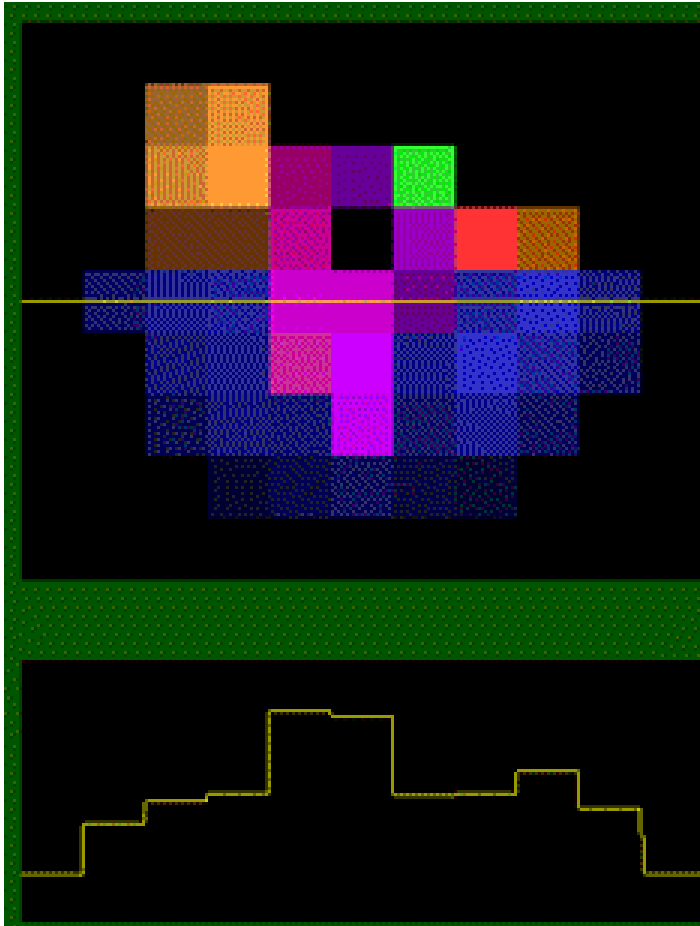
Vzorkování

vzorkování ve středech pixelů

vzorky jasového signálu

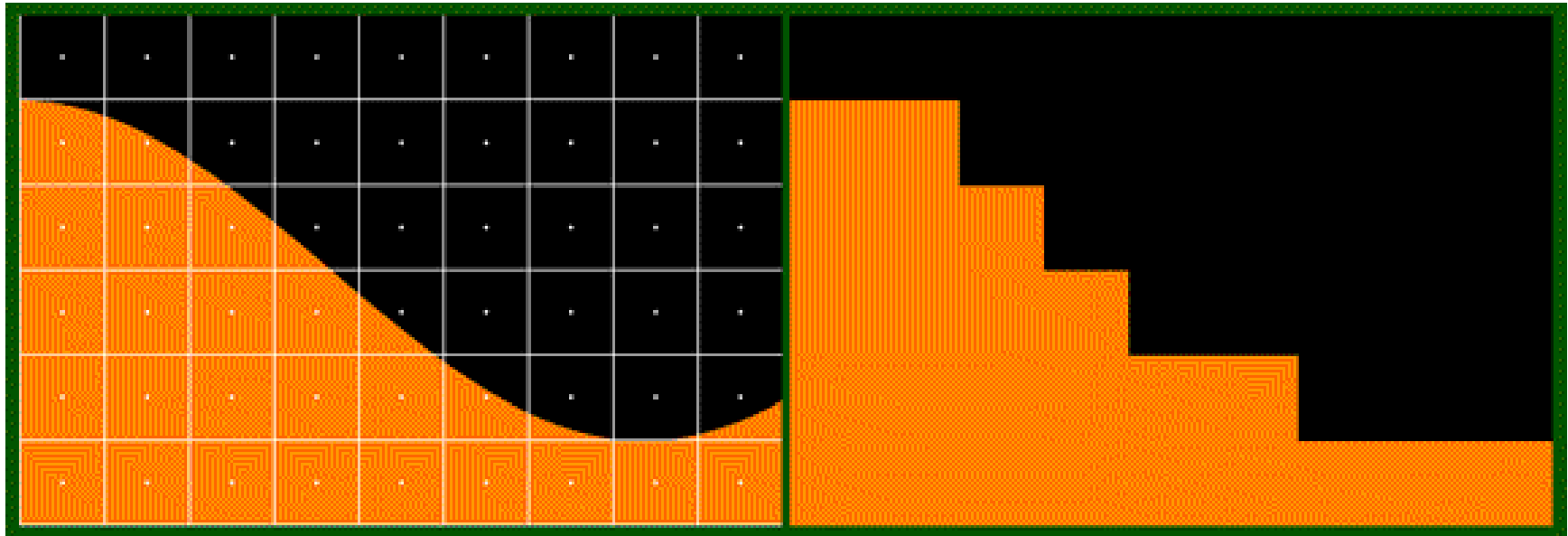
Alias - zobrazení

zobrazení

průběh jasu

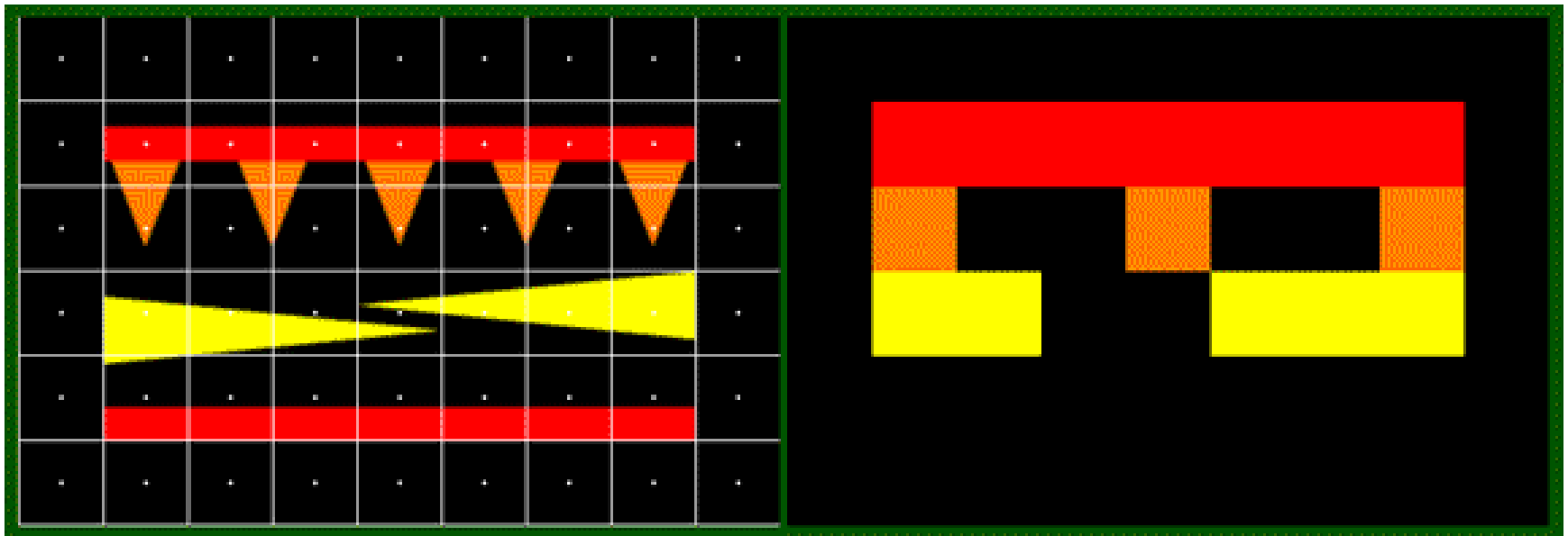
Alias – zubaté profily

originál

kresba

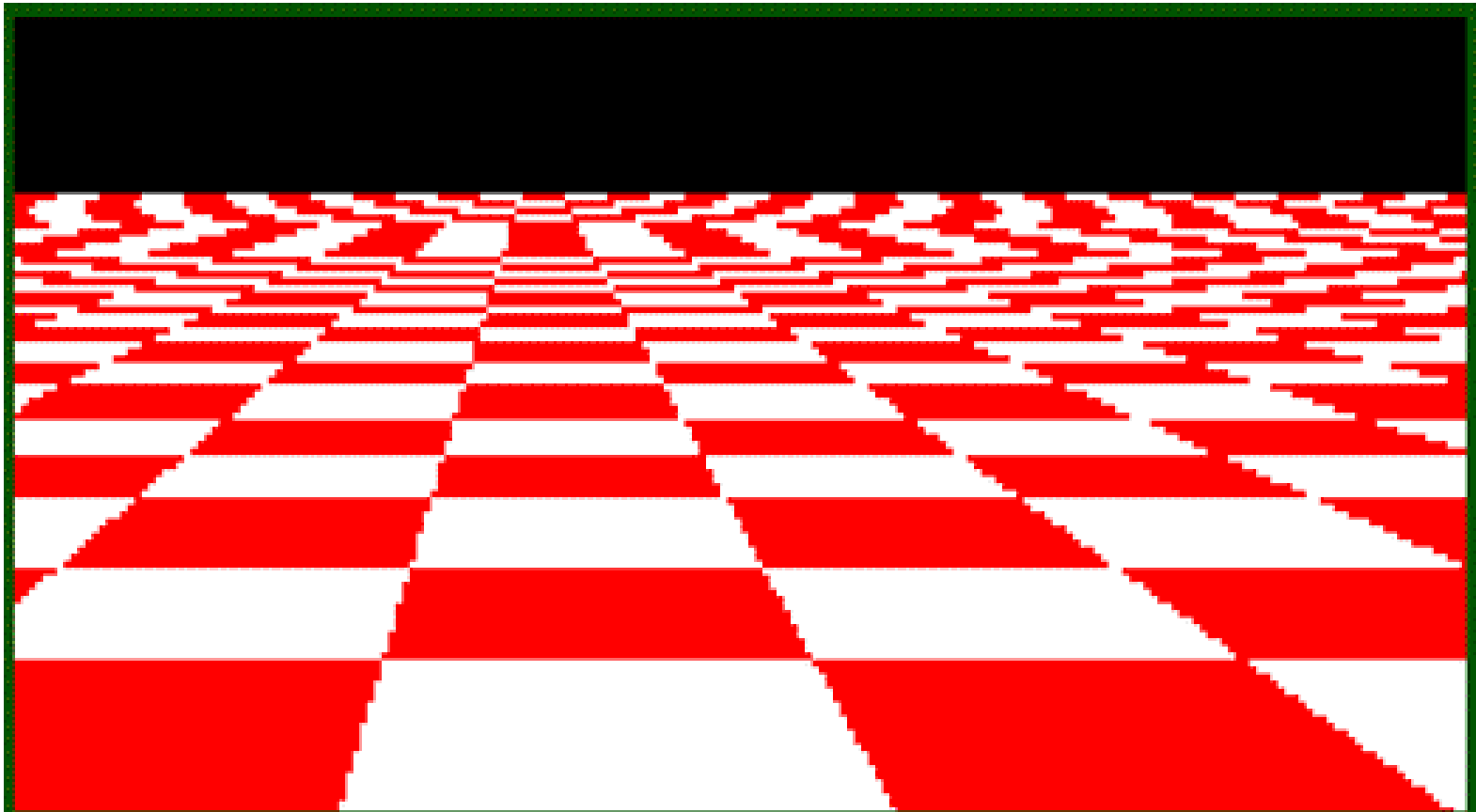
Alias – ztráta detailu

originál

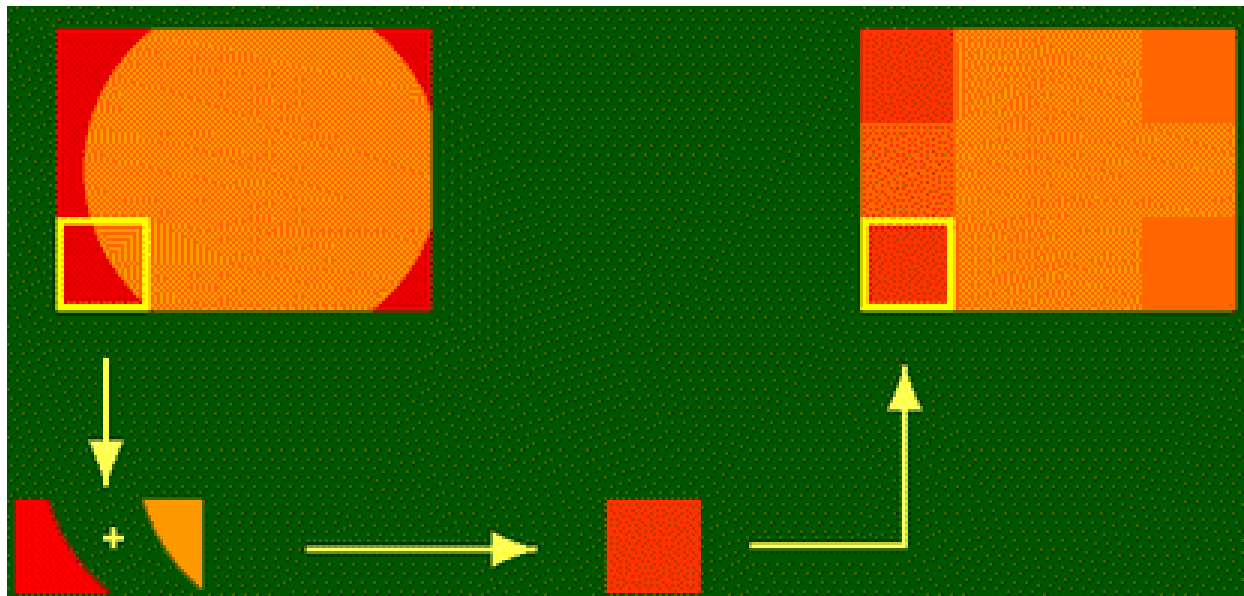
kresba

Alias – rozpad tvaru

pravidelná šachovnice v perspektivě

Filtrování

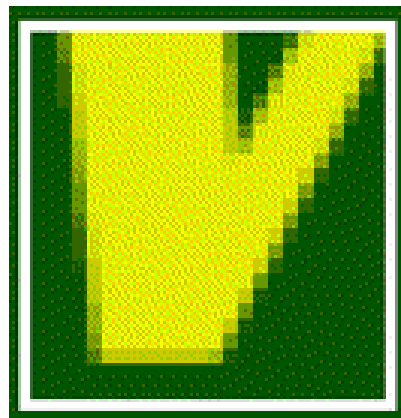
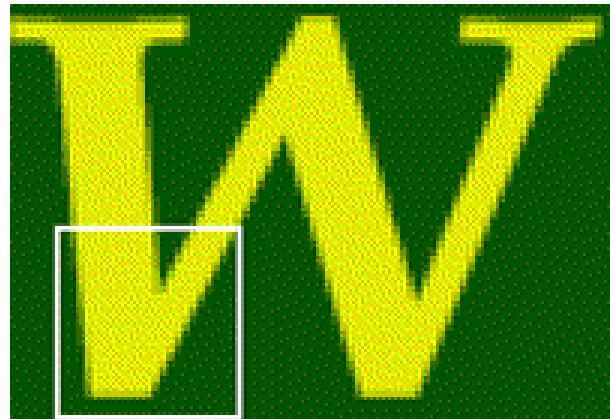

Předfiltrování zjišťuje barevné plochy uvnitř pixelu

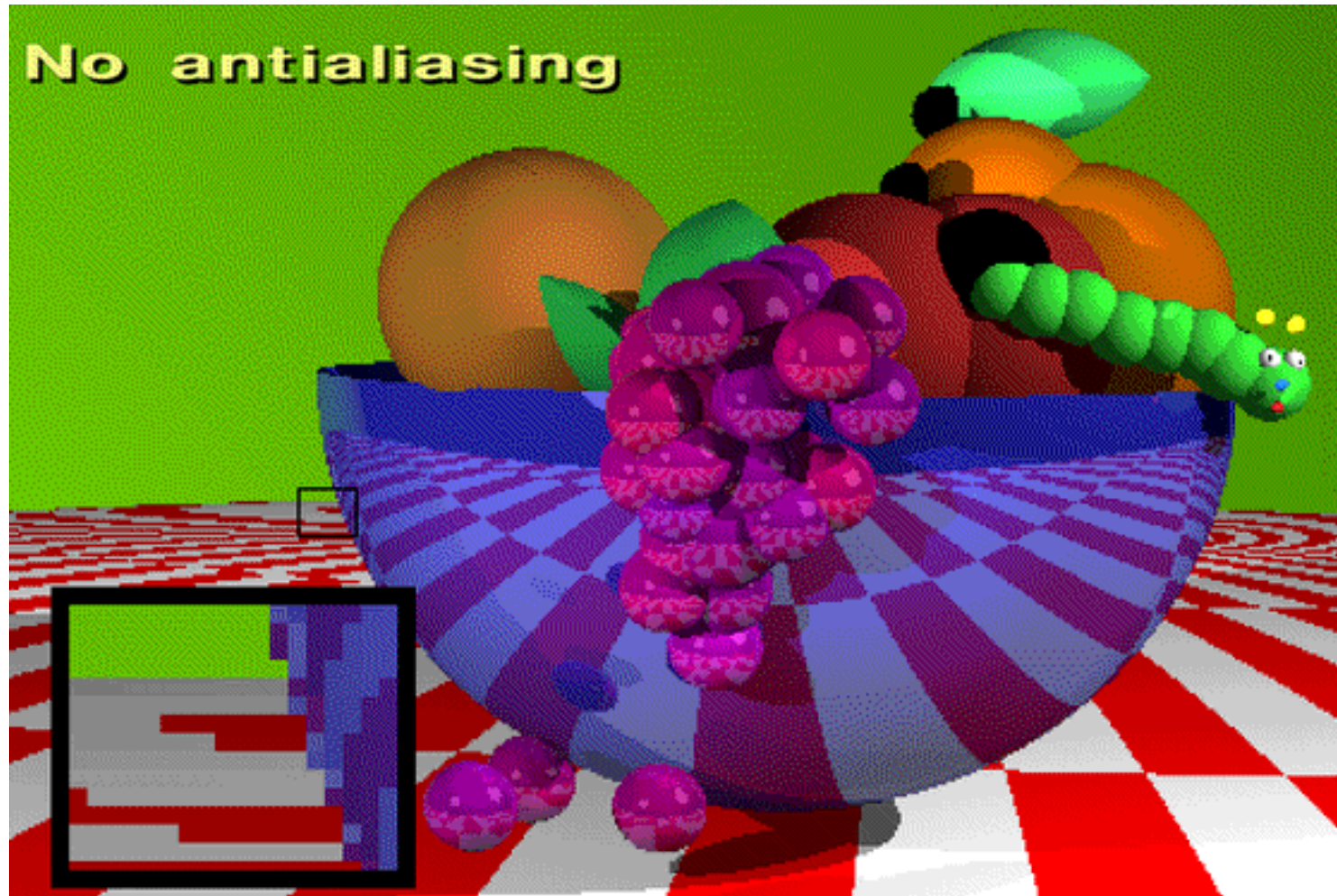
Ukázka – bez antialiasing

Ukázka – předfiltrování

Ukázka – bez antialiasing

Ukázka – předfiltrování

